

Den store svenske indvandring til Bornholm

Kærnehuset, Allinge, Torsdag den 16. november kl. 19.00 -21.00

Allinge-Sandvig Byforening og Foreningen Sandvig

hbender@mail.dk

ved Henning Bender,

<http://henningbender.dk>

Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv, 1974-2008

Leder af Det danske Udvandrerarkiv 1989-2008

Direktør Bornholms Forskningscenter/CRT 2000-2002

Fra 2008 pensionist – Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø

HENNING BENDER

VELKOMST

FOREDRAG

PUBLIKATIONER

ENGLISH

LINKS

CV

KONTAKT

Mag.art. historie1972
Stadsarkivar Aalborg
1974-2008

Leder af
Udvandrerarkivet
1989- 2008,
Cityarchivist and
research director

Afholder foredrag og skriver artikler og bøger om dansk oversøisk udvandring fra alle danske regioner/lokalområder, svensk indvandring til Danmark, samt foto- og industrihistorie med særligt fokus på 1840-1940

Gives lectures and writes articles and books on the Danish overseas emigration, Swedish immigration to Denmark, as well as photo and industrial history with a special focus on the period 1840-1940.

<http://henningbender.dk>

HENNING BENDER

VELKOMST

FOREDRAG

PUBLIKATIONER

ENGLISH

LINKS

CV

KONTAKT

KOMMENDE FOREDRAG

- Torsdag 19.04.2018** Svensk indvandring til Danmark, Viborg Slægts-hist. forening, Biblioteket, Viborg klokken 19-21
- Lordag 17.03.2018** Udvandring fra Nordjylland og Dk.
Lana, Stadionvej 17, Vrå, kl. 10-12
- Torsdag 15.03.2018** Udvandring fra Vadum og Danmark 1840-1920
Ellehammersvej 61, Vadum, kl. 19-21
- Onsdag 14.03.2018** Til Amerika og fra Sverige. Frejlev, Nørholm, Sønderholm, Nørholm skole kl. 19-21
- Onsdag 28.02.2018** Udvandringen fra Sydsjælland og Danmark til Amerika, DIS-Faxe, Haslev Bibl. kl. 19-21
- Søndag 21.01.2018** Svensk indvandring til Danmark
Norden, Korsør, klokken 14-16
- Torsdag 16.11.2017** Svensk indvandring til Bornholm, Kærnehuset, Kirkeplads 2, Allinge, kl. 19-21

AFHOLDTE FOREDRAG

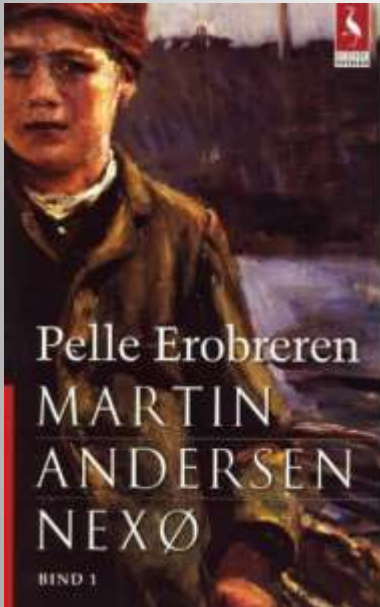
- 11.10.2017 Øversøisk udvandring fra Bornholm. Nexø RK
- 14.09.2017 Fra Fisk til Turist Snogebæk Foredragsforening, 19-21
- 06.09.2017 Egoforedrag Nexø Rotary 19-20
- 10.06.2017 Ny-Sverrig og svensk indvandring. Ny-Sverrig, Bornholm
- 24.04.2017 Øversøisk udvandring fra Slesvig Grænsefor. Aarhus
- 06.04.2017 Udvandringen fra B.holm og Svaneke. Svaneke's Venner
- 02.04.2017 Sydsvensk udvandring til og via Danmark Håssleholm
- 28.03.2017 Svensk migration til og via Danmark. Landskrona
- 06.03.2017 Svensk indvandring til Danmark og Aalborg Slægt-Aalborg
- 27.02.2017 Snogebæk krigshavn, købstad og badested Rønne bibliotek
- 23.02.2017 Udvandringen fra Danmark og Esbjerg til USA Esbjerg
- 22.02.2017 Svensk migration i 1800-tallet Kulturen i Lund. ABM-nätverk
- 09.02.2017 Fra fisk til turist. Snogebæk, Snogebæk, Folkets hus.
- 15.11.2016 Udvandringen fra Nordsjælland og Dk Hillerød
- 05.11.2016 Udvandringen fra Dk. og Vendsyssel. Frederikshavn
- 03.11.2016 Udvandringen fra Dk. og Tjeleegnen. Ørum
- 03.11.2016 Udvandringen fra Dk. og Østvendysssel. Hjallerup
- 27.10.2016 Udvandringen fra Norden Fuglafjörður, Eysturoy,
- 25.10.2016 Udvandringen fra Norden Tværoyri, Suðuroy
- 23.10.2016 Udvandringen fra Norden Miðvágur, Vágur
- 03.09.2016 Snogebæk fra fisk til turist Snogebæk, BHS
- 08.06.2016 Rejsen til Amerika med danske skibe. København, DFDS
- 11.04.2016 Udvandringen fra Nordjylland. Sæby
- 07.04.2016 Så til søs! Brandbjerg højskole, Jelling
- 05.04.2016 Udvandringen fra Bornholm og Danmark. Aakirkeby
- 02.04.2016 Svensk migration til og via Danmark 1850-1930. Ystad
- 17.03.2016 Udvandringen fra Danmark og Vang Vang Borgerforening
- 03.03.2016 Udvandringen fra Bornholm og Danmark. Præstegårdsladen
- 15.02.2016 Den svenske indvandring til Bornholm Baptistkirken, Rønne
- 09.02.2016 Den store udvandring fra Bornholm HK seniorer, Rønne

Bøger og artikler om den svenske
indvandring til Bornholm

Martin Andersen Nexø

1869-1954

1906

Nexø (opr. 1933)

Ferskesøstræde 36, Nexø
Mindestuer åbnet 1990

Tidligere DDR:
14 gader og 3 skoler
opkaldt
Andersen Nexø
Danmark
2 gader
Søborg og Nexø

Museum lukket 1990

Collenbuschstrasse 4, Dresden

1987

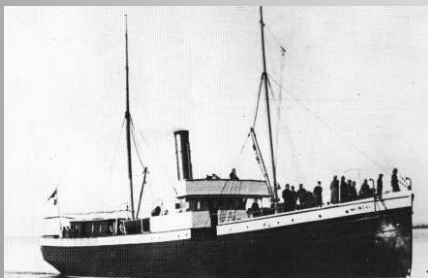

Dresden 1968

Lasse Carlsson (Tomelilla 1847- Nylars 1913)

Lasse Carlsson	Sevstemand i Torvejen Gård, Nylars, født i Tryde 5 1/2 April 1847 i Tryde Sogn. Forsøgt fra Anna Kirstine Jørgen Lundgren	66	Logneprosten	Fundet død, kvalt i Opkastning ning? Yderst drikfældig.
-------------------	---	----	--------------	--

"Fundet død, kvalt i Opkastning? Yderst drikfældig." ←

Født 5. april 1847 i Tomelilla, Selshög # 1, Tryde sogn

Forældre Carl Hansson (1808)

og Inger Lassedotter (1812), nr 6 af 8 søskende

På Bornholm 1875, 1876 og fast fra 1877

Gift 7. december 1877 med Anna Kirstine Lundgren,
Tranås, 31. juli 1857, Til B:holm 1872. Datter af
Gårdejer Per Nilsson Lundgren;
Stenbaltregård, Pedersker

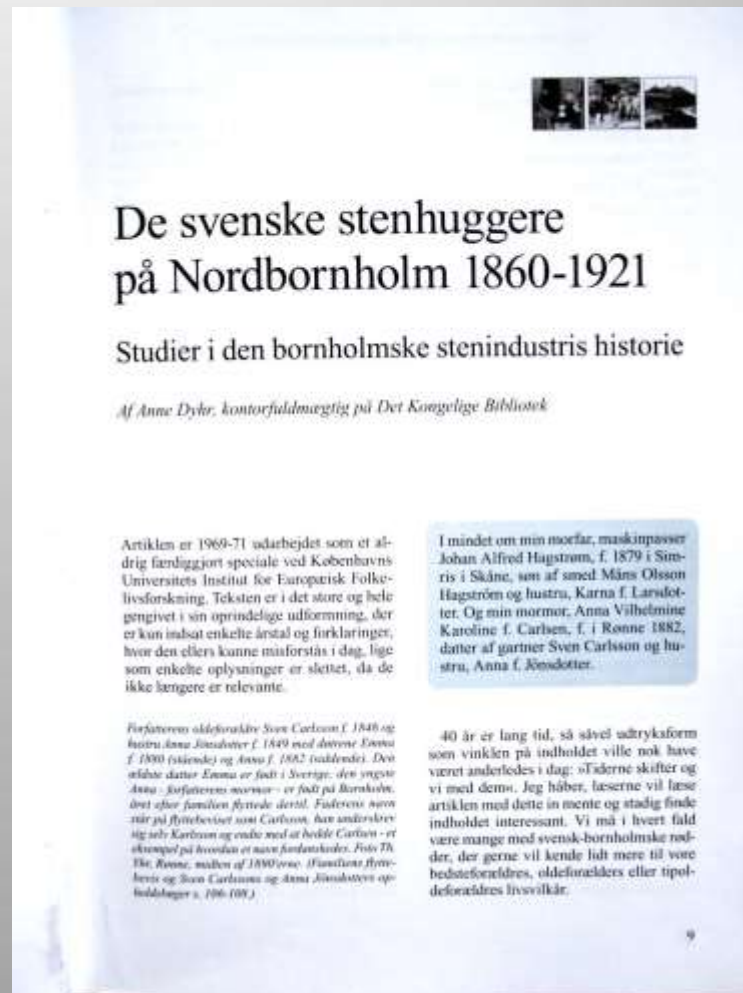
7 børn – men skilt 1895 efter omflytninger.
FT 1901 er Lasse i Rønne arrest
Og dør – vist nok – han findes i hvert fald
død i Nylars, den 25. maj 1913

Resten af familien flyttede til Storegade 18, Rønne.
til faderen, siden broderen Vognmand Lundgren

Udvalgt dansk litteratur om den svenske indvandring

Anne Dyhr: De svenske stenhuggere på Nordbornholm 1860-1921 (*Bornholmske Samlinger* 2010, s. 8-115) Uafsluttet speciale til KU 1969-1971.

Henning Bech Johansen: En undersøgelse af den svenske indvandring til Bornholm i slutningen af det 19. årh. baseret på kilder fra Østre herred, utrykt speciale, Københavns Universitet, 1972.

F.1946-

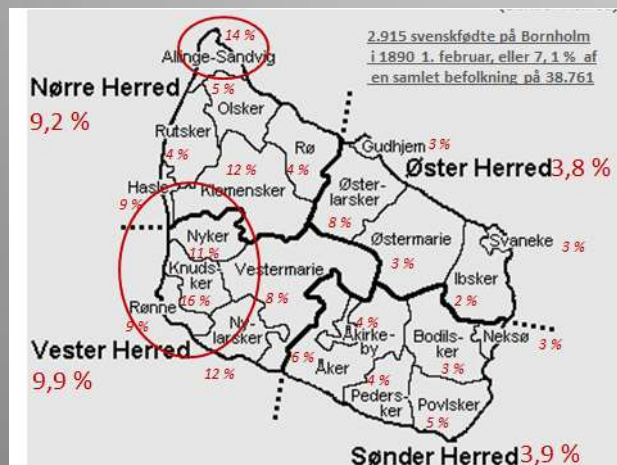
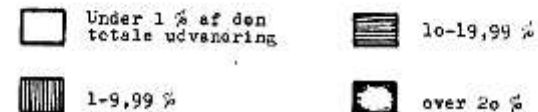

Fig. 9. Bornholms Amt. Svenske byfoged. Udstedte opholds-bøger 1875-1917 til personer født i Malmöhus, Kristiansstad og Blekinge län. Fordeling på herreder.

Kort over herredsinddelingen i Skåne, Halland og Blekinge

Skåne	10. Jerrsted	20. Veemmenhaga	28. Högs
1. Albo	11. Lynöda	21. Villands	29. Tonnerus
2. Bäre	12. Lugguda	22. V. Gonga	30. Viska
3. Hjärge	13. N. Albo	23. Ø. Gonga	31. Årstad
4. Frosle	14. Oeså		
5. Fers	15. Okie	Halland	Blekinge
6. Gars	16. Ronnebergs	24. Favrå	22. Brogås
7. Ilarjagera	17. Skyils	25. Fjäre	23. Lister
8. Herrestad	18. S. Albo	26. Halmstad	24. Motalstad
9. Ingelsted	19. Torna	27. Hälle	25. Östra

RICHARD WILLERSLEV – ”Den glemte indvandring”

Richard Willerslev: Nettoudvandringen fra Sverige til Danmark 1850-1910 (*Scandia* 1979, s. 83-106)

Richard Willerslev: Den svenske indvandring til Bornholm 1850-1914 (Scandia 1980, s. 53-80)

Richard Willerslev: Den slesvigske, svenske og russiske indvandring til København 1850-1914, (Historiske Meddelelser om København 1981, s. 84-123).

Richard Willerslev: Svenske gæstearbejdere i København 1850-1914 (Fortid og Nutid 1981, s. 224-241).

Richard Willerslev: Den glemte indvandring. Den svenske indvandring til Danmark 1850-1914; København, Gyldendal, 1983

Richard Willerslev: Den svenske indvandring til Bornholm (*Bornholmske Samlinger*, 1983, s. 9-31

Richard Willerslev: Tilvandringen af svenske arbejdere 1840-1914 (Fremmede i Danmark, red. Bent Blüdnikow, 1987, s. 118-138)

Richard Sonnenborn Willerslev ([30. maj 1915](#) i [København](#)

– [22. marts 1995](#) sammesteds) var en dansk

erhvervshistoriker, [magister](#) i historie, 1952 [dr.phil.](#)

Willerslev har været ansat ved flere højere læreanstalter,

herunder på [Institut for økonomisk historie](#) ved [Københavns](#)

[Universitet](#). **Sønner Eske og Rane Willerslev (5. juni 1971)**

Svensk indvandring til og via Danmark

[Internetskilder til svensk indvandring til Danmark](#)

43) [Svenske udvandrere via Danmark 1868-1904](#), i Kulturhistorisk Samarbejde omkring Øresund, Farum 1998

(56) [Svenska utvandrare via Danmark 1868-1909](#), i "Med Malmö i Minnet". almö Stadsarkiv 100 år, p 84-96, 2003, ISBN 91-971637-2-4

79) [Indvandringen fra de skånske landsdele og Småland til Bornholm. 1850-1920](#), Den "glemte indvandring" og internettet. Ale, Historisk Tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge, nr. 3, p 1-25. 2012 (Lund 2012).ISSN 0345-0708 English summary - The great immigration Wave from Sweden to Denmark 1850-1920.

[82\) Svensk indvandring til Bornholm 1850-1920 Bornholmske Samlinger 2013](#), s. 10-55, ISBN 978-87-87042-33-8 ISSN 0084-7976

[BB\) Birgit Bender: Indflyttede svenskere på Bornholm 1901, et øjebliksbillede. Bornholmske Samlinger 2013](#), s. 56-79
ISBN 978-87-87042-33-8 ISSN 0084-7976

[86\) Utomeuropeisk utvandring från de skånska landsdelarna via Köpenhamn åren 1852-1873. Del 1](#), Ale Historisk tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge 2015 nr. 4 sid. 1-20 (Lund 2015), ISSN 0345-0708

[87\) Utomeuropeisk utvandring.....via Köpenhamn 1874-1910. Del 2](#), Ale Historisk Tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge 2016 nr. 3. side 1-23 (Lund 2016) ISSN 0345-0708

[89\) Emma Bauer fra Hillerød. Født 1858-09-28 i Nordsjælland, Älvsborg eller Pennsylvania!?](#) Hillerød, nr. 2, 32. Årgang 2017, s. 16-19 ISSN 0903-3505

Dansk oversøisk udvandring fra byer, amter og landsdele

Dansk Udvandring til USA, Canada, New Zealand

Svensk indvandring til og via Danmark

Det danske Udvandrerarkiv

Emigrationsdatabase

Fotohistorie - Heinrich Tönnies

Industri- og Aalborghistorie

Arkivistik og arkiver

Fotograf
Henning Bender
fra København
Men som har 3
børnebørn
hvis tip-tip
oldefar
kom til Allinge
på Bornholm i
1888 fra
Løderup mellem
Ystad og
Simrishamn

Folk af svensk
afstamning i
Snogebæk

Kenn Erik Bech

Hvis oldemormor
Johanna Thor
kom til Poulsker
1892 fra Tomelilla
Tryde sogn,

Melvin Pedersen

Hvis farfar
Nils Pehrsson
i 1871 kom til
Snogebæk
fra Ullstorp sogn
ved Tomelilla

Birgit Bender

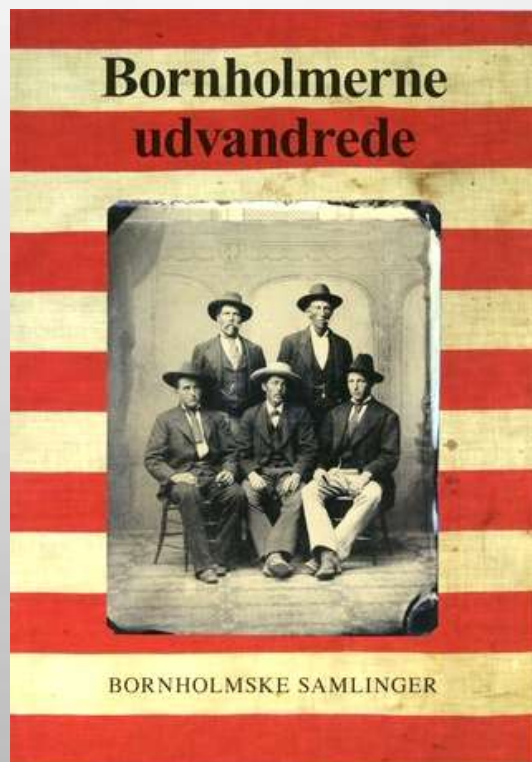
fra Mortorp sogn
ved Kalmar der
kom til Svaneke
2000 og Snogebæk
2008

Bornholmske Samlinger Om ud- og indvandring

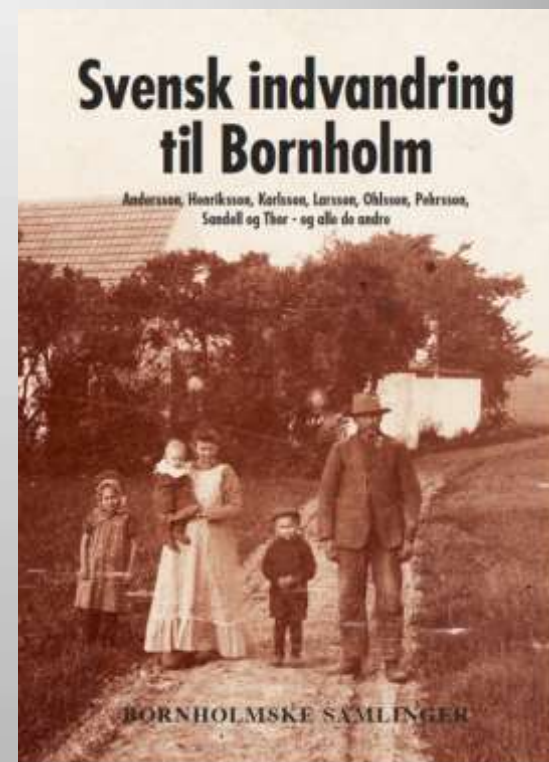
2000

2011

2013

↑ 1901: En ung befolkning > 40.000

↓ 2017: En gammel befolkning < 40.000

1852-1940 **Udvandrere** næsten 9.000 bornholmere – 2/3 unge mænd – det giver kvindeoverskud på øen

1840-1940 **Indvandrere** næsten 6.000 svenskere – 2/3 unge mænd - det nedbringer kvindeoverskuddet på øen.

HISTORIEN:

HENNING BENDER:

Den svenske indvandring til Bornholm
1850-1920

BIRGIT BENDER:

Indflyttede svenskere på Bornholm 1901

FINN HANSEN:

Naturen i Højlyngen, som svenskerne
opdyrkede

JESPER VANG HANSEN:

Hans Madvig og indvandringen til Bornholm
efter den skånske krig 1676-1679

LILLIANE HØJGAARD HOLM:

Andersson, Malmgren, Fält, Nikolajsen
- og alle de andre!

Svensk indvandring til Bornholm

Andersson, Henriksson, Karlsson, Larsson, Ohlsson, Pehrsson,
Sandell og Thor - og alle de andre

Svensk indvandring til Bornholm

BORNHOLMSKE SAMLINGER 2013

IV
7

ERINDRINGERNE:

KENN ERIK BECH:

Oldemor fra Tomelilla

HOLGER DAM:

Fire driftige skåninge i Aakirkeby

FINN HENRIKSEN:

Magnus Henriksson - min skånske bedstefar

ANN VIBEKE KNUDSEN:

Stenhugger og prædikant Sandell fra
Blekinge og Christian III's bibel

NIELS-HOLGER OG

JEPPE EIMOSE LARSEN:

Nils Larsson fra Vallby, murermester i Allinge

SVEND AAGE MØLLER:

To svenske indvandrerfamilieskæbner

MELVIN ERIK PEDERSEN:

»Løkkeøjer« Nils Pehrsson, Snogebæk

JØRGEN WICHMANN:

Tyve familiemedlemmer udvandrede
fra Skåne til Bornholm

ISBN 978-87-87042-33-8
ISSN 0084-7976

BORNHOLMSKE SAMLINGER

Access Connections
Trådløs service i Windows
Status: Ikke tilsluttet

Bornholmske Samlinger 2013

Svensk indvandring til Bornholm

Redaktør Ann Vibeke Knudsen

HISTORIEN:

Henning Bender: Den svenske indvandring til Bornholm 1850-1920

Birgit Bender: Indflyttede svenskere på Bornholm 1901

Jesper Vang Hansen: Indvandringen til Bornholm efter den skånske krig 1676-1679

Lilliane Højgaard Holm: Andersson, Malmgren, Fält, Nikolajsen – og alle de andre!

Finn Hansen: Naturen i Højlyngen som svenskerne opdyrkede.

ERINDRINGERNE:

Kenn Erik Bech: Oldemor fra Tomelilla

Finn Henriksen: Magnus Henriksson, min skånske bedstefar.

Holger Dam: Fire driftige skåninge i Aakirkeby

Ann Vibeke Knudsen: Stenhugger og prædikant Sandell fra Blekinge.

Svend Aage Møller: To svenske indvandrerfamilier

Niels-Holger og Jeppe Larsen: Nils Larsson fra Vallby, murermester i Allinge.

Melvin Erik Pedersen: "Løkkejejer" Nils Pehrsson, Snogebæk

Jørgen Wichmann: Tyve familiemedlemmer udvandrede fra Skåne til Bornholm

Melvins Tipolde- Forældre

Ulstorp ved
Tommelilla

www.gravar.se

Gravstens-
inventeringen

...och på en plats vid på...
 ...och på en plats vid på...
 ...och på en plats vid på...

Illustration av Nils Pehrsson (1810) och Melvin Pedersen (1870) från Ystad. Bilderna är gjorda av Bertåke Holm.

På 1870-talet flyttade Nils Pehrsson från Ullstorp till Bornholm. Nu har hans barnbarn Melvin Pedersen (till vänster) skrivit hans berättelse. Via släktforskningen har han även hittat sin släkting Bertåke Holm i Ystad.

FOTO: SPENCER NELSON

Svenskar på Bornholm skildras i ny bok

Örum. Nils Pehrsson från Ullstorp var av de tusentals svenskar som bosatte sig på Bornholm i slutet av 1800-talet. Nu har barnbarnet Melvin Pedersen skrivit sin farfars historia. Berättelsen finns med i en bok om svenskar på Bornholm som i dag börjar säljas i bokhandeln i Ystad.

släktingars berättelser och gamla fotografier skildras 14 skåningars nya liv på Bornholm. En av berättelserna har Melvin Pedersen skrivit och den handlar om hans farfar Nils Pehrsson som kom som säsongarbetare till Bornholm på 1870-talet och blev kvar.

Melvin Pedersen, 78 år är heldansk, född på Bornholm och bosatt i Köpenhamn sedan många år. Men samtidigt är han lite skånskt. De skånska ränderna går liksom inte riktigt ur.

– Jag har skånskt blod i mina ådror, säger han och skrattar.

För tio år sedan reste han till Sjöutstorp för att söka efter sina rötter. På kyrkogården träffade han en man med efternamnet Persson. Det visade sig snart att de båda var släkt och via den kontakten träffade Melvin Pedersen så småningom Bertåke Holm från Ystad.

– Min mormor var nästkusin med Melvin, förklarar Bertåke Holm.

Numera har de båda männen ofta kontakt. När Melvin Pedersen passerar Ystad på väg till sommar-

"Nu firar vi också att boken om svenskarna på Bornholm kommit ut."

Bertåke Holm

stugan intill farfars gård på Bornholm tittar han ofta in till släktingarna i Ystad. I belgen träffades de för att äta julbord tillsammans med övriga släkt på Örtans Nygård.

– Nu firar vi också att boken om svenskarna på Bornholm kommit ut, säger Bertåke Holm.

Släktingars berättelser

Boken är utgiven av den historiska föreningen på Bornholm. Med statistik över utvandrade svenskar, men framför allt med

Pelle Erövaren

Berättelsen om Nils Pehrsson har ganska lite att göra med den om Pelle Erövaren, som skildrats i en bok av Martin Andersen Nexø och i en film av Bille August. I den berättelsen utvandrar skåningarna grund av fattigdom. Nils Pehrsson flyttade efter en familjeöjd.

– Han hade pengar, köpte gården Godthaab och blev en drivande kraft på ön, berättar Melvin Pedersen, vars morfar också kom från Skåne.

Nils Pehrsson var bland annat med och planterade tallskog och för att stoppa sandflykten på Due odde.

I dag börjar Ystad bokhandel sälja den danska boken om svenskarna på Bornholm.

CECILIA BILLGREN

revista.billgren@ystadallehanda.se

”Godthaab”
 overtages 1885,
 sälges 1972
 Nils Pehrsson 1855-
 1932; Aage
 Pedersen 1905-1996

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn:	<input type="text" value="Grönvall"/>	Fornavn:	<input type="text"/>
Bopæl:	<input type="text" value="Allinge"/>	Erhverv:	<input type="text"/>
Fødelokalitet:	<input type="text"/>	Fødeland:	<input type="text"/>

1 post(er) fundet

Efternavn:	Grönvall	Fornavn:	August
Erhverv:	Smedesvend	Fødelokalitet:	Löderup
Føderejon:	Kristianstads Län	Fødeland:	Sverige
Fødselsår:	1865	I DK fra:	1888
Bopæl, lokalitet:	Allinge	Amt, region:	Bornholms Amt
Lov af:	13 03 1908	Tillæg:	A
Løbenr:	91		

Olsker

	ID	Efternavn	Fornavn	Fødested	Fødelen	Fødselsd...	Vi...	Vielsessted	Vielsesdato	Dødsdato	Dødssted	Afgangsdato...	Stilling	Bopæl
	368	Grönvall	Elna Håkansdotter	Onslunda	Kristianstad	1862-01-07	B	Rønne Rådhus	1889-11-26	1930-08-09	Sct. Elisabeth	22-06-1883	Hustru	Lillegade
	371	Grönvall	Botilla Håkansdotter	Onslunda	Kristianstad	1858-12-27	B	Rønne Rådhus	1890-11-14	1924-11-28	Langelinie 36	22-06-1883	Hustru	Langelin
	770	Grönvall	August Jonas	Löderup	Kristianstad	1865-07-05	B	Allinge Rådhus	1907-01-05	1939-01-16	"Lillebo", 18.		Smed. Enk	"Lillebo"
	1279	Grönvall	Anders	Löderup	Malmöhus l	1858-06-24	K	Skt. Klemens K	1883-08-25	1932-09-30	46. slg. Boesg	18-07-1883	Husmand	46. slg. B
	1357	Grönvall	Hanna	Hagestad, Lö	Malmöhus l	1868-05-17	K	Skt. Klemens K	1893-11-29	1951-07-05	Amtssygehus	14-03-1890	Hustru	"Splitsko
	2646	Grönvall	Löns Håkansson	Onslunda	Kristianstad	1848-12-30	K	Skt. Knuds Kirk	1879-02-14	1918-05-24	Lille Søctræd		Ehvs. skibsf	Lille Søct
	3399	Grönvall	August Jonas	Löderup	Kristianstad	1865-07-05	K	Sverige		1939-01-16	"Lillebo", 18.		Smed	"Lillebo"
	3400	Grönvall	Emil Valdemar	Löderup	Kristianstad					1894-08-24	Strandgade 3		Søn	Strandga
	4012	Grönvall	Oskar	Löderup	Kristianstad	1888-01-31							Søn	Strandga
	4470	Grönvall	Bengta				K	Sverige		1877-07-23	Nexø, hos sø		Hustru	Vranarp,

Bornholm, Nørre, Klemensker, 125, FT-1890, August Grönvall 24 Gift Husfader smed, Löderup Sverrig Kjerstin Grönvald Åkesson 23 Gift Husmoder Sverrig Albert Grönvald 2 - Barn Allinge

Olivia

Alberte

Alma

- Petter Grönvall 1625-1699 S. Melby 8tip
- Måns Grönvall 1695-1740 S. Melby 7tip
- Lars Grönvall 1720-1799 Sankt Olof 6tip
- Måns Grönvall 1756-1799 Sankt Olof 5tip
- Johan Grönvall 1794-1888 Rörum 4tip
- Jonas Grönvall 1829-1905, Löderup 3tip
- UDVANDRET TIL BORNHOLM 1888
- August Jonas Grönvall 1865-1939, Olsker 2tip
- Albert Sigfred Grönvall 1890-1968, Østermarie 1xtip
- Hans Albert Grönvall 1920-1994, Pedersker olde
- Anne Birgitte Grönvall født 1954- bedste
- UDVANDRET TIL SJÆLLAND 1982
- Dorte Grönvall Bender født i Roskilde 1983-
- (Gift med Paul Bender født Aalborg 1975-)
- Mine "Bornholmske" Børnebørn i Borup:
- Olivia Grönvall Bender 2006-
- Alberte Grönvall Bender 2008-
- Alma Grönvall Bender 2012-

Grønvall-familien 1625-2017

1. Melby 1625-1720; 2. St Olof 1720-1794; 3. Rørum 1794-1829; 4. Løderup 1829-1888
5. Allinge 1888-1939; 6. Ny Sverrig, Østermarie 1939-1968. 7. Pedersker 1920-1994: 8. Borup

August Jonas Grönvall

- 9. juli 1865 Født Löderup (Dragon Jonas Grönvall og Anne Göransdotter)
- 1875 Husforhør Löderup, Hagestad – forældre og 4 brødre og 3 søstre
- *1887 afgang fra Löderup til Sandvig*
- *1888 hjemkomst til Löderup og gift, men samme år til Sandvig*
- Folketælling februar 1890, Klemensker
- April 1890 i Sandvig
- Juni 1890, dåb i Allinge Kirke
- *1894 tilbage i Ingelstorp ved Löderup*
- *1894 til Sandvig, Storegade 55 A*
- *1896-97 Sandvig-Löderup-Allinge*
- 1897 til Allinge, Nørregade 71
- 1901, 1906 Nørregade 71, samt 1908 Statsborgerskab
- 1905 enkemand, 1907 gift
- 1921 Olsker
- 1939 begravet i Olsker

Samtidig statistik
om
svensk indvandring

Statistik mens indvandringen foregik

Statens Statistiske Bureau, Statistisk Tabelværk, femte række, Litra A Nr. 4, Folketællingen i Kongeriget Danmark den 1. februar 1901, Anden del, Den Fremmedfødte Befolkning, side 7*-10*, samt Tabel 1, Befolkningens Fødested, side 2-5. København 1904

Professor, i statistik og nationaløkonomi, finans minister
William Scharling
(1837-1911)

Danmarks Statistik af V. Falbe-Hansen og William Scharling, bind 1, side 486-489 Indvandringen til Danmark, København 1885. "*det er fornemmelig fra Sverige, at det stigende antal af Fremmede hidrører*"

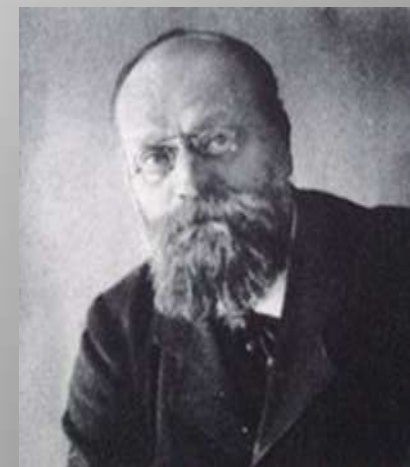
Gustav Sundbärg, Emigrationsutredningen (1907-1914), bilag 3, 4, 16 og 20: Svenskarna i Utlandet, side 74-88, Danmark (1910).

<http://www.ub.gu.se/sok/ebok/egna/textarkiv/emigrationsutredningen>

Scharling og Sundbärg er ganske enige om årsagerne **Bedre lønninger, boliger, realløn i Danmark end i Sverige frem til 1890'erne - op til en dobbelt så god realløn.**

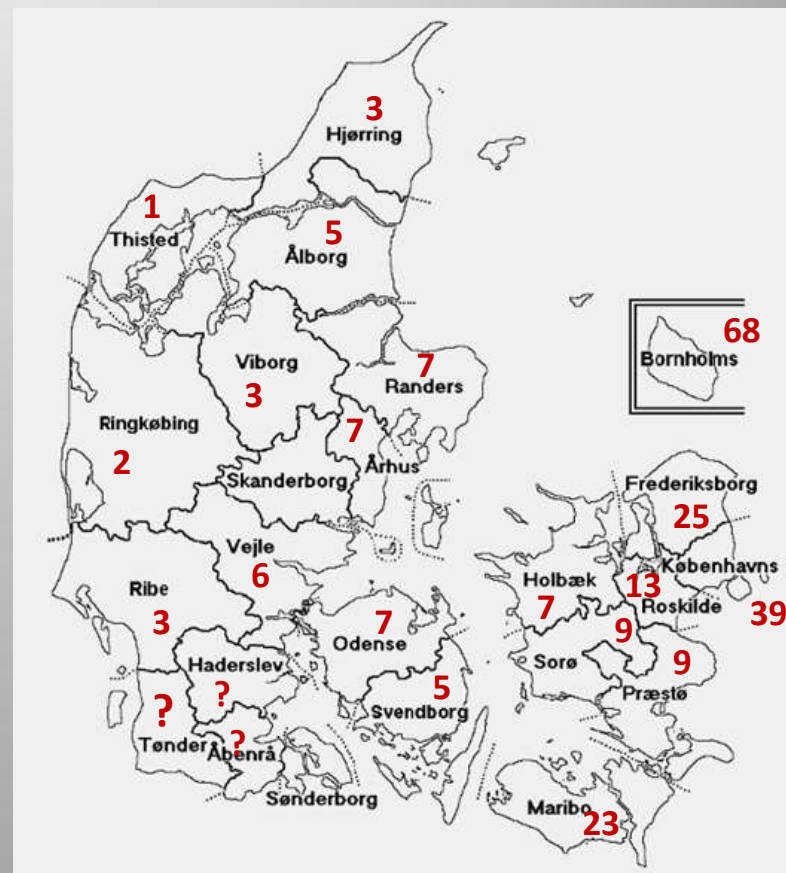
Andreas Michael Koefoed
(1867 i Rønne – 1940 i København) var chef for statistisk bureau, skattedirektør og finansminister, nationaløkonom

Axel Gustav Sundbärg, född 1857 i [Leksand](#) i [Dalarna](#), död 1914 i [Stockholm](#)

AMT	Befolkning	Svenskfødte	%	Af alle udlænd.
København	370.574	15.308	4,13	62,7
Købeh amt	119.596	3.865	3,23	61,2
Roskilde	43.706	558	1,28	70,8
Frederiksborg	86.391	2.162	2,50	64,2
Holbæk	96.703	661	0,68	72,4
Sorø	92.566	794	0,86	66,9
Præstø	101.349	889	0,88	74,0
BORNHOLM	40.899	2.579	6,79	93,9
Maribo	101.615	2.348	2,31	81,9
Svendborg	125.799	670	0,53	55,6
Odense	147.146	1.007	0,68	50,8
Vejle	118.154	689	0,58	41,3
Aarhus	181.738	1.245	0,69	49,4
Randers	115.898	845	0,73	60,8
Aalborg	125.787	684	0,54	48,1
Hjørring	117.728	361	0,31	47,2
Thisted	70.811	99	0,14	35,9
Viborg	104.970	335	0,32	56,9
Ringkøbing	109.996	200	0,18	42,6
Ribe	86.925	241	0,28	19,3
IALT	2.355.421	35.540	1,51	63,1

Svenskfødte pr. 1000
13. folketælling
Danmark
1.2.1901

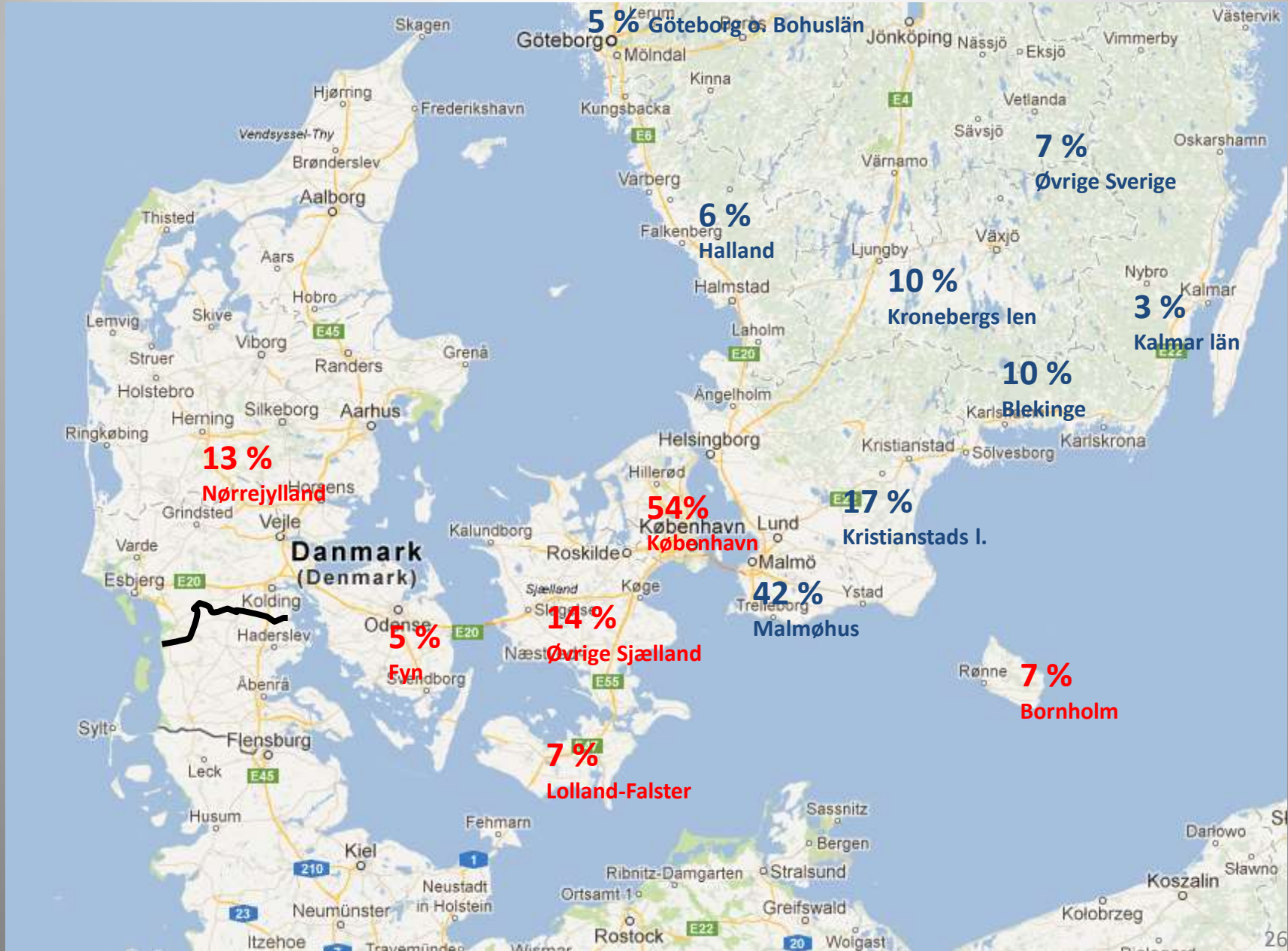

Bornholms befolkning og Svensk indvandring

	1845-1890 og 1921 fra www.ddd.dda.dk					1901 fra folketælling			
Folketælling	1845	1850	1855	1860	1870	1880	1890	1901	1921
Bornholm i alt	26.546	27.212	28.949	29.304	31.894	35.364	38.761	40.889	44.426
Svenskfødte	50	188	319	360	826	2.016	2.916	2.594	1.661
Svenskfødte %	0,2 %	0,7 %	1,1 %	1,2 %	2,6 %	5,7 %	7,5 %	6,3 %	3,7 %
Danmark i alt	1.356.877	1.414.648	1.507.222	1.608.362	1.784.741	1.969.039	2.172.380	2.355.542	3.267.831
Svenskfødte		3.920		8.253	15.388	24.148	33.802	35.555	
Svenskfødte %		0,3 %		0,5 %	0,9 %	1,2 %	1,6 %	1,5 %	
Bornholm/Dk	2,0 %	1,9 %	1,9 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,7 %	1,4 %

1. oktober 2014: 39.974 af 5.655.750 er 0,70 % af landets befolkning. Havde vi fulgt befolkningsudviklingen for Danmark fra 1845 skulle der have været 113.120 på Bornholm

% af 35.555 Svenskfødte i Danmark Folketælling 1901
% af 82.843 Flytninger fra Sverige til Danmark 1851-1910

Hvor ved vi det fra?

De spredte kilder.

Fotografier

Personlige papirer

Erindringer

Traditioner

Problemet med identificering af svenske indvandrere på fotografier

Anders Hansson, fotograferet i 1872-1873 i *Ystad* af *E. Agerbunden* (atelier 1871-1909), er født i Løderup 1845, rejser til Ystad 1872 og fra Ystad til Rønne i 1873, gifter sig i Rønne 1874 og døde 1924. **MEN, MEN** – det er en anden Anders Hansson – født 1850!!!
Skriver oldebarnet Preben Hansen, Rønne

”Elna, hende med **krabbelurene**” – billede hos familien Bidstrup, Rønne

Elna **Månsson**

Ellekongestræde 20, 1924.

Født Persdotter den 15. juni 1849
i Smedstorp

(mellem Tomelilla og
Simrishamn)

Dør i Rønne 28. maj 1934.

Enke efter snedkermester Ola

Månsson, født 27. oktober 1849
Ingelstad

død i Rønne 23. juli 1919.

Arbejde hos Bidstrup. De kom
begge til Bornholm i 1880 og
havde to børn med sig – men fik
yderligere 3 i Rønne. **Alle børn
kaldte sig Mogensen, ikke
Månsson.**

Navne – Svensk til Dansk - eller nye

August Gerhard
Olsson Aakerman
1885-1966

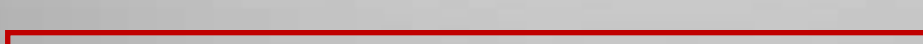
- Andersson = Andersen
- Carlsson = Karlsen
- Esbjörnsson = Espersen
- Hansson = Hansen
- Jönsson = Jensen
- Månsson = Mogensen
- Nilsson = Nielsen
- Ohlsson = Olsen
- Persson = Petersen/Pedersen

Winni Aakerman Grosbøll f. 1976

Bornholm
4.9.1896

Oldefar til:

Smed Ola Ohlsson (Åkerman) 1861-1918 Tipoldefar til:

August Smed Ola Ohlsson (Åkerman)	61	² / ₁₂	Lørdag	22/	u	Cimbris	94 ²⁰ / ₇	10	Bornholm 96 ⁹ / ₇
H: Anna Månsdotter	60	² / ₁₀	Gløstet	83	u	"	"	"	"
A. Johan	83	¹ / ₄	Cimbris		u	"	"	"	"
1. August Gerhard	85	¹⁵ / ₇			u	"	"	"	"
	88	⁹ / ₉							

Hvor ved man det fra?

De sammenhængende svenske og danske kilder på nettet.

www.ddd.dda.dk

Kirkebøger, Folketællinger

Statsborgerskaber,

husforhørslængder,

Af- og Tilgangslister

ARKIVALIERONLINE

Se originale dokumenter på

Vælg arkivalietype hér

www.arkivalieronline.dk

www.arkivdigital.se

 Svenskere på Bornholm, 1840-1955.

 Access 97 version

 Forklaring til Svenskere på Bornholm, 1840-1955

www.bsfl.dk

Internetkilder

www.bsif.dk/download.asp (*Skal læses i en access-database (Liber Office)*)

Vielses- og dødsfaldsoplysninger for ca. **5.000 svenskfødte**, der er blevet gift, fået børn døbt og er døde på Bornholm 1845-1960, udarbejdet af Jørn Køller

www.arkivalieronline.dk **Danske Kirkebøger** (fødte, viede, døde) 1700-1960 samt **Danske Folketællinger** 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890, 1901, 1906, 1911, 1916, 1921, 1925, 1930

<http://www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm>

Søgemuligheder for samtlige **bornholmske folketællinger** 1787, 1801, 1834, 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890 og 1921, udarbejdet af Kilde indtastnings projektet (KIP)

<http://www.ddd.dda.dk/immibas/immibas2.asp>

Alle indfødsretstildelinger (**statsborgerskaber**) i Danmark 1776 – 1960

www.arkivdigital.se

Svenske kirkebøger (+”folketællinger”) (fødte, viede, døde – samt ind- og udflyttede. Bopæl, familiesammensætning.

www.udvandrarkivet.dk

søgedatabase på **solgte oversøiske billetter** i Danmark 1868-1910, omfatter omkring **8.000 bornholmere**.

ID	Efternavn	Fornavn	Fødested	Fødelen	Fødsesdato	Vielsessted	Vielsesdato	Dødsdato	Dødssted	Afgangsdat...	Stilling
728	Sellberg	Thekla Mathilda	Mönsterås	Kalmar län	1872-09-23	K Skt. Ols Kirke	1896-10-30			01-04-1881	Pige
737	Sellberg	Hildur Therese	Fliseryd	Kalmar län	1877-01-20	B Allinge Rådhus	1898-01-31			01-04-1881	Pige
742	Sellberg	Hulda Marie	Fliseryd	Kalmar län	1874-09-12	B Allinge Rådhus	1898-12-12			01-04-1881	Pige
885	Sellberg	Kristina Thomasdotter	Sölvesborg	Blekinge län	1849-04-11	K Svaneke Kirke	1889-04-30	1912-01-20	Oluf Høstgade 1, Svaneke	11-10-1888	Hustru
1000	Sellberg	Carl Johan	Augerum	Blekinge län	1879-06-24	K Gudhjem Kirke	1902-10-12	1947-04-23	Amtssygehuset, Rønne	01-04-1881	Stenhugger
3431	Sellberg	Carl Adolf Adolffson	Älghult	Kronobergs	1850-12-24	K Sverige		1908-07-21	Hammershusvej 55, Sandvig	01-04-1881	Stenhugger

www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm

Samtlige personer i husstanden

Bornholm, Nørre, Olsker, , 6. Svg. Frt., 48, FT-1890, B2094

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Karl Adolf Sellberg	39	Gift	Husfader	Stenhugger	Sverrig [Sverige]
Johanne Maria Sellberg	39	Gift	Husmoder		Sverrig [Sverige]
Teckla Mathilde Sellberg	17	Ugift	Barn		Do. [Sverrig] [Sverige]
Hilda Therisia Sellberg	13	Ugift	do. [Barn]		Do. [Sverrig] [Sverige]
Karl Johan Sellberg	10	Ugift	do. [Barn]		Do. [Sverrig] [Sverige]
Gotfred Theodor Sellberg	8	Ugift	do. [Barn]		Olsker [Olsker sogn]
Amanda Sofie Sellberg	6	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]
Gjerda Albertine Sellberg	4	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]
Gustav Adolf Sellberg	2	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn	<input type="text" value="Sellberg"/>	Fornavn	<input type="text"/>
Bopæl	<input type="text"/>	Erhverv	<input type="text"/>
Fodelokalitet	<input type="text"/>	Fodeland	<input type="text"/>

Søg

FORTRYD

3 poster fundet

Efternavn: **Sellberg** Fornavn: **Carl Adolf Adolfsson**
Erhverv: **Stenhugger**Fodelokalitet:**Elghult**
Fodeland: **Sverige**
Fodselsår: **1850** I DK fra: **1880**
Bopæl, lokalitet:**Sandvig** Amt, region: **Bornholms Amt**
Lov af: **19 04 1907**Tillæg: **A**
Lobenr: **252**

Bemærkninger: **Har fra Maj 1890 til Januar 1892 og fra September 1895 til Juni 1896 opholdt sig i Sverige.**

Efternavn: **Sellberg** Fornavn: **Carl Johan**
Erhverv: **Stenhuggermester**Fodelokalitet:**Augerum**
Fodeland: **Sverige**
Fodselsår: **1879** I DK fra: **1880**
Bopæl, lokalitet:**Østerlars Gudhjem**Amt, region: **Bornholm Amt**
Lov af: **13 04 1938** Tillæg: **B1**
Lobenr: **183**

Bemærkninger: **Har haft et ophold i Sverige September 1898-Marts 1899. Andragerens Fader har erhvervet dansk Indfødsret ved Lov af 19. April 1907, Løbe-Nr. 252.**

Stenhuggarregistret

Blekinge Släktforskarförening

Hem Sök

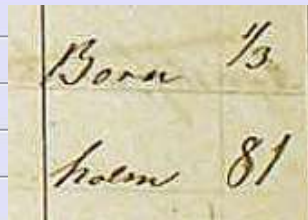
Carl Adolf Adolfsson Sellberg

♂ 1850 -

Individ Anor Ättlingar Släktskap Tidslinje Förelå

Personlig information | Källor | Alla | PDF

Namn	Carl Adolf Adolfsson Sellberg	
Född	24 Dec 1850	Fröseke Änkansgård, Älghult fs (G) P [1]
Kön	Man	
Yrke	Stenarbetare, Statdräng	
Person-ID	I442	Stenhuggarregistret
Senast ändrad	13 Jun 2012	

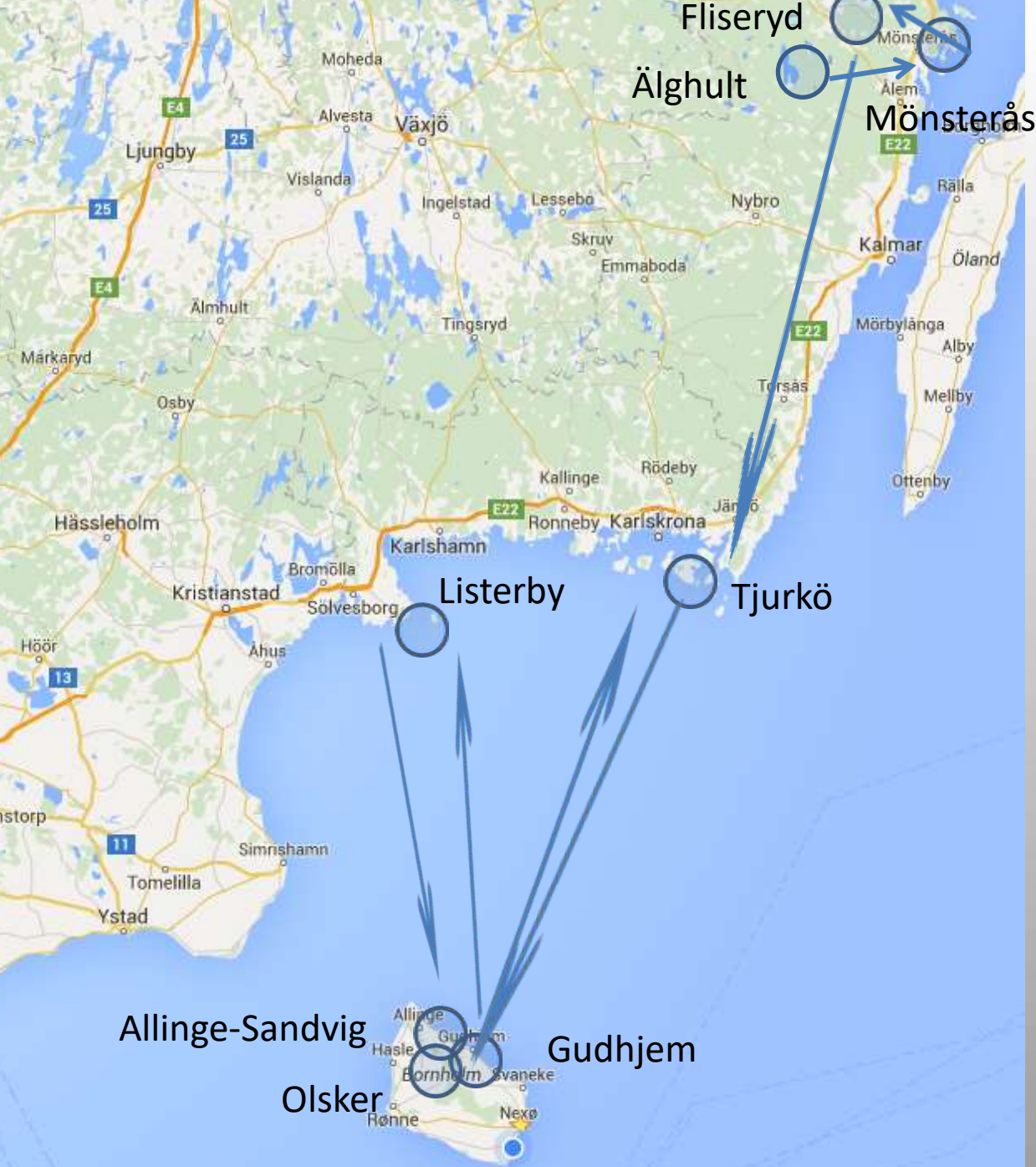

Far	Adolph Isaksson , f. 24 Maj 1826, Älghult fs (G) P
Mor	Ulrika Maria Petersdotter , f. 29 Sep 1829, Älghult fs (G) P
Familjens ID	F904 Familjeöversikt

Familj	Johanna Maria Karlsdotter , f. 14 Jun 1850, Habbestorp, Mönsterås fs (H) P
Gift	9 Mar 1872

Barn	<ol style="list-style-type: none">Thekla Mathilda Sellberg, f. 23 Jul 1872, Habbestorp, Mönsterås fs (H) PHulda Maria Sellberg, f. 12 Sep 1874, Kvillegårde, Fliseryd fs (H) PHildur Therese Sellberg, f. 20 Jan 1877, Södra Skärshult, Fliseryd fs (H) PKarl Johan Sellberg, f. 24 Jun 1879, Tjurkö, Augerum fs (K) PGottfrid Theodor Sellberg, f. 14 Maj 1881, Olsker SO, Bornholm, Danmark PAmanda Sofia Sellberg, f. 15 Maj 1883, Olsker SO, Bornholm, Danmark PGerda Albertina Sellberg, f. 20 Maj 1885, Olsker SO, Bornholm, Danmark PGustaf Albert Sellberg, f. 11 Jul 1887, Olsker SO, Bornholm, Danmark PMaqda Adelina Sellberg, f. 7 Aug 1890, d. 16 Apr 1891, Leråkra 80, Listerby fs (K) P
------	--

Karl Adolf Adolfsson Sellberg
 Landarbejder, siden
 stenarbejder

Født Älghult 24.12.1850
 Baptist Olsker 1882
 Død Sandvig 21.07.1908

Älghult, Kronebergs län
 1850-1869

Mönsterås, Kalmar Län
 1869-1874

Fliseryd, Kalmar län
 1874-1879

Tjurkö, Augerum, Blekinge län
 1879-1881, 1895-1896

Olsker, Bornholms amt
 1881-1890

Listerby, Blekinge län
 1872, 1890-1892

Allinge, Bornholms amt
 1896-1900

Gudhjem, Bornholms amt
 1901-1902

Sandvig, Bornholms amt
 1902-1908

Carl Adolf Adolfsson Sellberg

♂ 1850 -

Namn	Carl Adolf Adolfsson Sellberg	
Född	24 Dec 1850	Fröseke Änkansgård, Älghult fs (G) ♂ [1]
Kön	Man	
Yrke	Stenarbetare, Statdräng	
Person-ID	I442	Stenhuggarregistret
Senast ändrad	13 Jun 2012	

Far	Adolph Isaksson, f. 24 Maj 1826, Älghult fs (G) ♂	
Mor	Ulrika Maria Petersdotter, f. 29 Sep 1829, Älghult fs (G) ♂	
Familjens ID	F904	Familjeöversikt

Familj	Johanna Maria Karlsdotter, f. 14 Jun 1850, Habbestorp, Mönsterås fs (H) ♂	
Gift	9 Mar 1872	

Barn	<ol style="list-style-type: none">1. Thekla Mathilda Sellberg, f. 23 Jul 1872, Habbestorp, Mönsterås fs (H) ♂2. Hulda Maria Sellberg, f. 12 Sep 1874, Kvillegärde, Fliseryd fs (H) ♂3. Hildur Therese Sellberg, f. 20 Jan 1877, Södra Skärshult, Fliseryd fs (H) ♂4. Karl Johan Sellberg, f. 24 Jun 1879, Tjurkö, Augerum fs (K) ♂5. Gottfrid Theodor Sellberg, f. 14 Maj 1881, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂6. Amanda Sofia Sellberg, f. 15 Maj 1883, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂7. Gerda Albertina Sellberg, f. 20 Maj 1885, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂8. Gustaf Albert Sellberg, f. 11 Jul 1887, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂9. Magda Adelina Sellberg, f. 7 Aug 1890, d. 16 Apr 1891, Leråkra 80, Listerby fs (K) ♂10. Adolf Fabian Sellberg f 26, jul 1892 Sandvig	
------	--	--

Kbh Pol. Reg.
Stenhugger,
6.2.18 fra Norge
til Fr 7s Gade
21. 3.sal

Døbt 6. juni 1881
2. nov. 1903 udtrådt
af Folkekirken

Ikke døbt. Forældrene
ere Baptister

Godtfred Theodor Sellberg

Vi sir nu tilbage paa tiden som er gaad hvor alt har blevet forandret fra vores barndom og Menneskene har det godt men kan selv ikke forstaa det.

Nu er jeg og min kone halvfjers Aar og fylder Aar paa samme dag og er lige gamle og vi har ikke kunnet samlet naagen kapital til vores gamle dage men faar Aldersrente. **Vi har haft syv börn.**

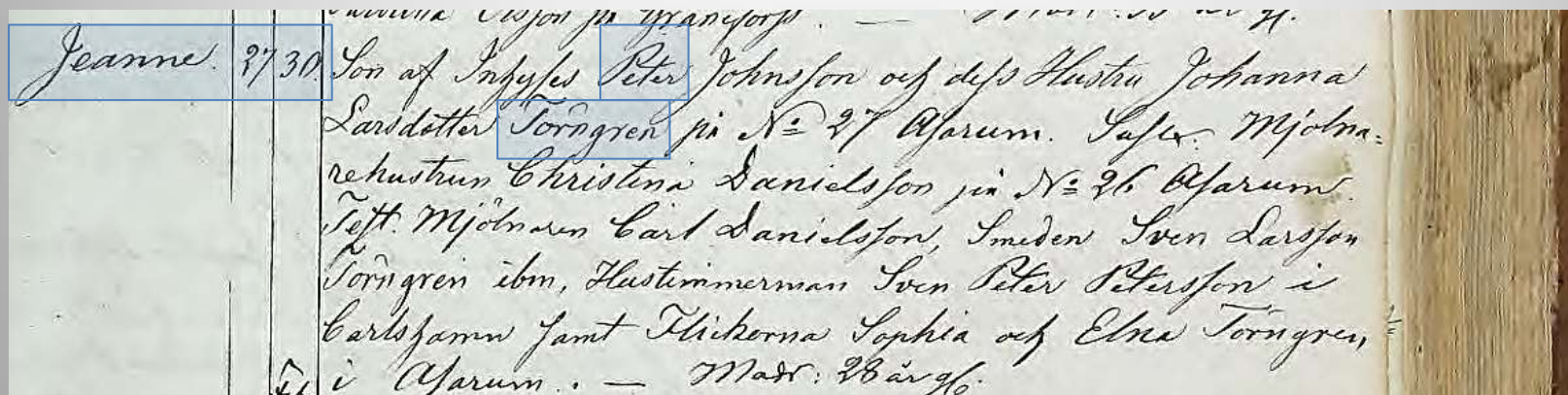
Den ælste sön vilde være sömand men skibet med hele sin besætning forsvant paa en Rejse fra Nevfondland til Spanien. Det var en stor sorg og skuffelse for os.

Vi havde en **sön som var tretten Aar** som döde af giftfeber.

En sön mestede vi som fik den sygdom hvor di vide Blodlegemer taag overhaand over di röde. Det var ellers en stor og kraftig mand og var tredeve Aar.

Vor ældste Datter var en dygtig pige hun blev rost overalt hvor hun tjænte men blev siden Sygeplejerske og ligger nu paa sant Hans Hospital som Morfinist. Vi har nu to sönner og en Datter som er gifte og vi sir nu tilbage paa tiden som er gaad hvor alt har blevet forandret fra vores barndom og Menneskene har det godt men kan selv ikke forstaa det.

Törngren – Torngren – Thorngren – Thorngreen – Tørngren – Tørngreen
 Petersson – Peter - Pedersen
 Jeanne – Janus – Jane - Janne

- 1856 Fødsel/ Dåb Asarum, Blekinge Jeanne Petersson Törngren
- 1880 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Janus Peter Torngren
- 1890 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Jane Pedersen Thorngren
- 1901 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Janne Thorngren
- 1902 Dansk Statsborgerskab Janne Petersson Tørngren
- 1921 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Janne Thorngreen
- 1931 Død, Gudhjem Kirkebog Janne Petersen Tørngreen

Anders Nilsson (1843-1932)

Efternavn:	Nilsson	Fornavn:	Anders
Erhverv:	Arbejdsmand	Fødelokalitet:	St. Herrestad
Fødeland:	Sverige		
Fødselsår:	1843	I DK fra:	1874
Bopæl, lokalitet:	Pedersker	Amt, region:	Bornholm Amt
Lov af:	31 03 1926	Tillæg:	B1
Løbenr:	36		

61 af dette navn bliver danske statsborgere.
16 på Bornholm
1 i Pedersker sogn

Dansk Indfødsret 1776-1960

Nilsson	Anders	Stora Herrestad	1843-04-24	Skt. Peders	1875-12-29
1932-10-15	"Hullebækshuset"	Husmand	Nils Andersson & Johanna		

Gift med Jensine Anine Jensen

Kjøllers kirkebogsdatabase

Bornholm, Sønder, Pedersker, Pedersker, et Hus på Eskildsgård Grund, 24, FT-1880, C2157

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Anders Nielsen	33	Gift	Daglejer, Husfader		Sverig
Anine Jensen	22	Gift	Husmoder		Pedersker sog
Andreas Nielsen	3	Ugift	Deres Søn		Pedersker sog

Folketælling 1880, Pedersker

Svenske kirkebøger Store Herrestad; Hedeskoga og Stora Köpinge:

Udlagt barnefader Nils Andersson Rytter

Moderen hed Hannah, men døde 1854 af vattersot på fattighuset

Anders Nilsson fik udflytningsbevis 1866 til Tyskland, men kom 1874 fra Tyskland til Bornholm

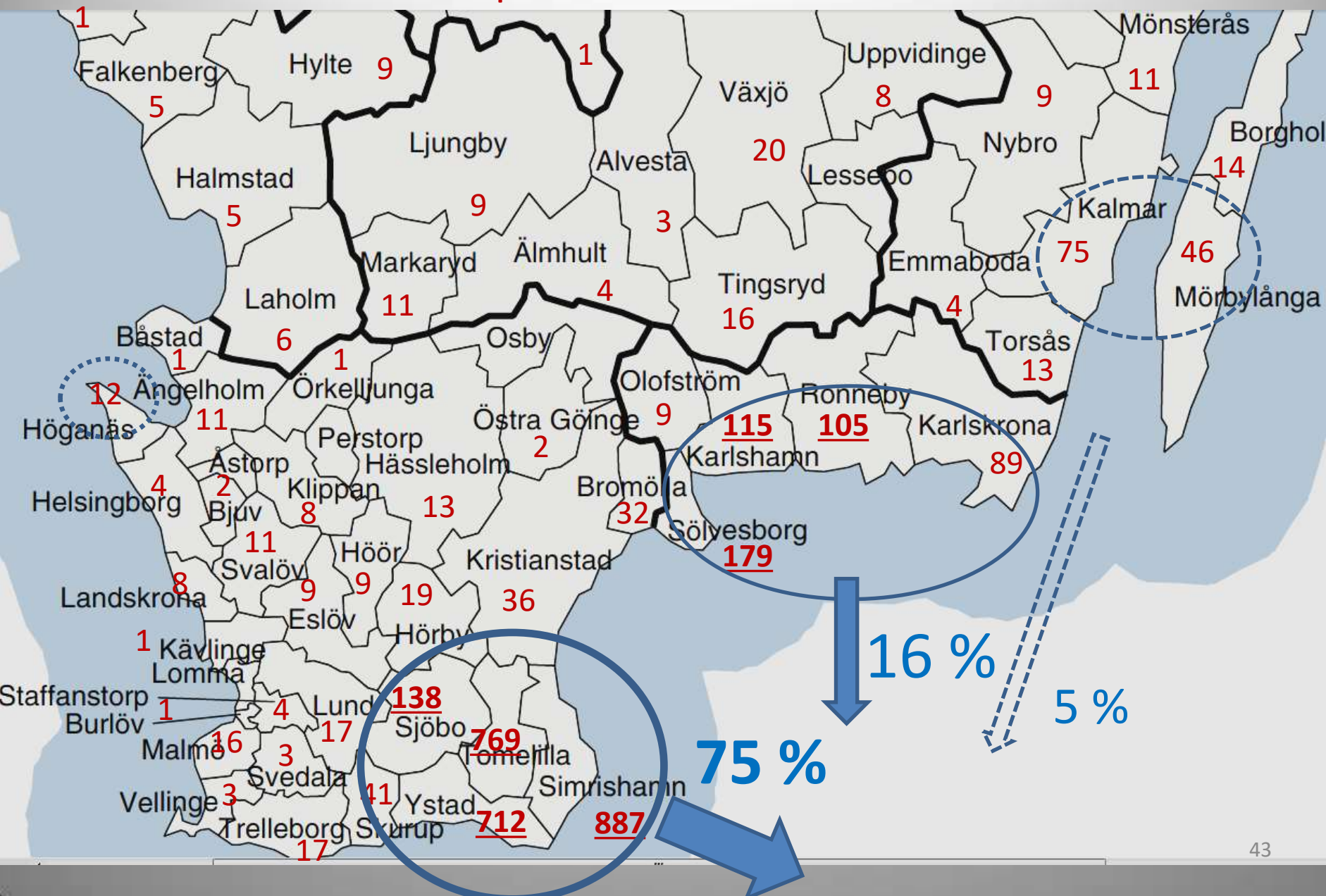

Anders Nielsen (1843-1932) slog sig i 1876 ned ved Hullebækken lige øst for Raghhammer på sit såkaldte »lyngpikkerlod«. Billede i privateje.

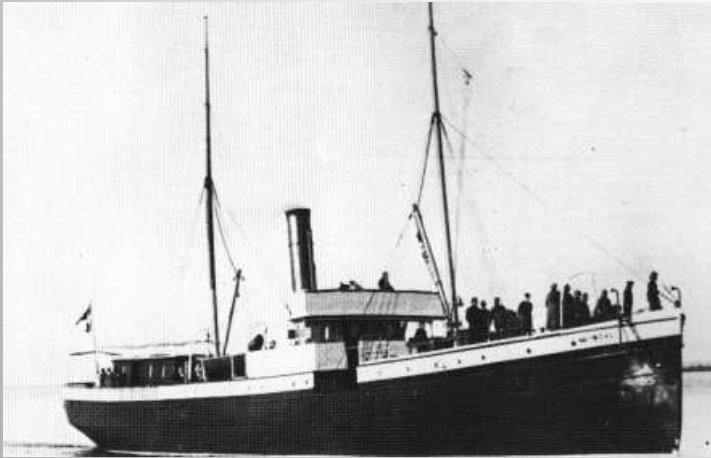

Hvor kom de
svenske
indvandrere fra
og
hvordan rejste de

Hjemkommuner for svenske indvandrere der slog sig permanent ned på Bornholm 1850-1910

De første 66-både

S/S Heimdal 1873-1908. B&W 280 brt

S/S Skandia 1866-1898; B&W. 169 brt

S/S Thor 1886-1912, B&W, 255 brt

S/S Hjalmar 1881-1904, Motala, 168 brt

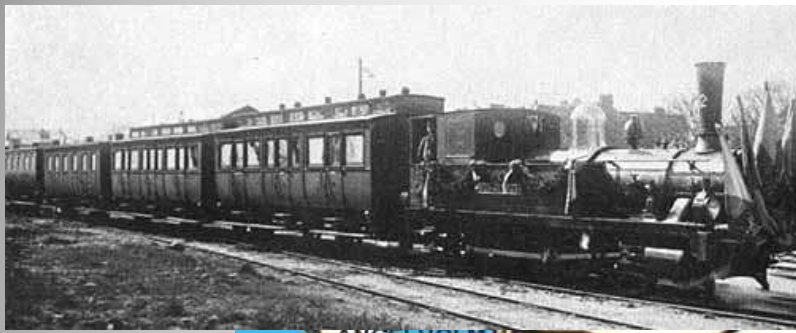

Sjöbo Kommune

Simrishamn Kommune

Tomelilla Kommune

Ystad Kommune

Ystad-Eslöv 1865
YEJ

Lokomotiv
"Magnus
Stenbock"
Bygget af
"Beyer &
Peacock"
Manchester
1865.
Max fart 40
km/t

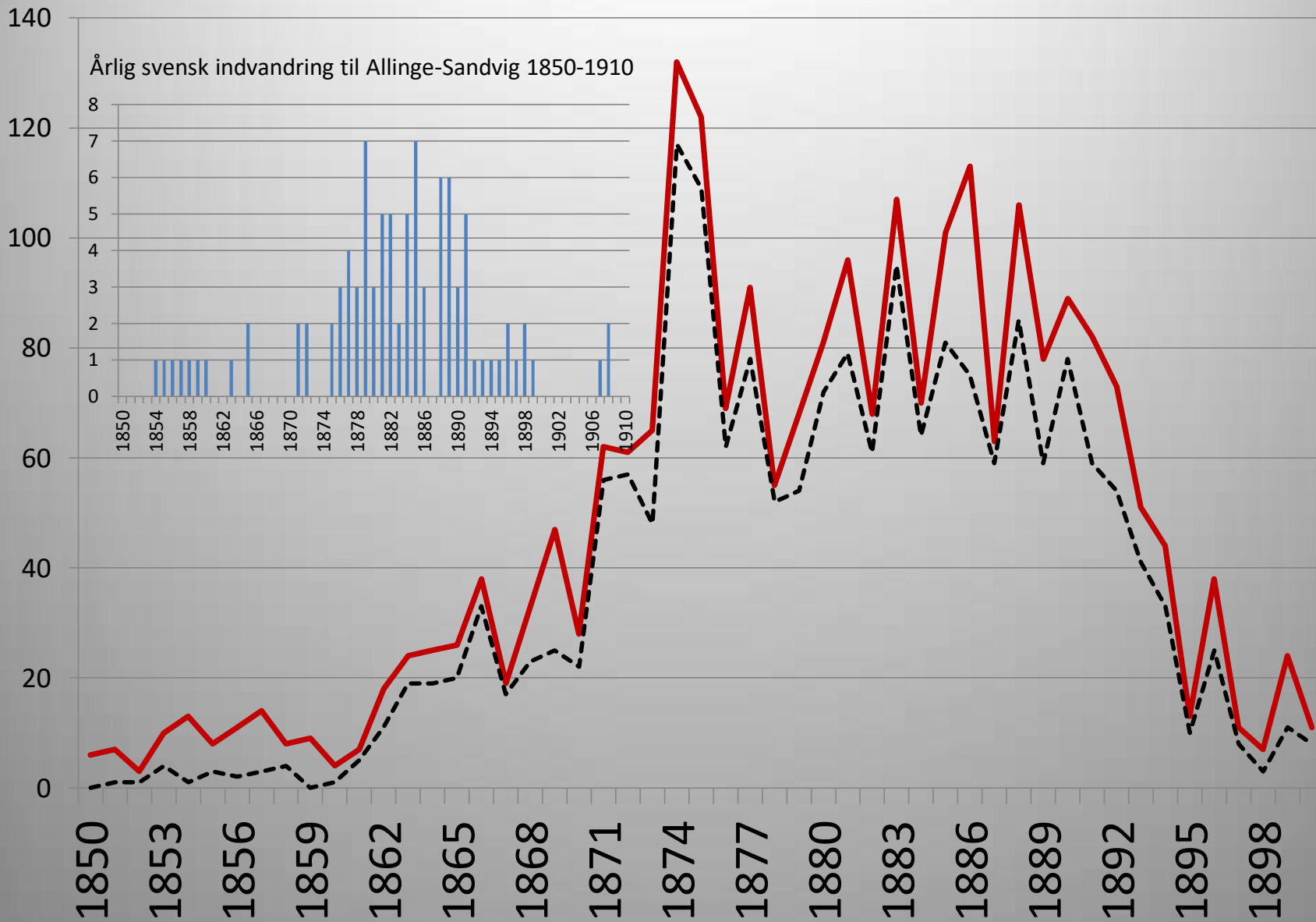
Arkitekt
Ludvig Vold
1839-1923
Bosat i Ystad
1862-1869
Gift med
Borgmesteren
i Ystads datter,
Johanna Wendt
1840-1925

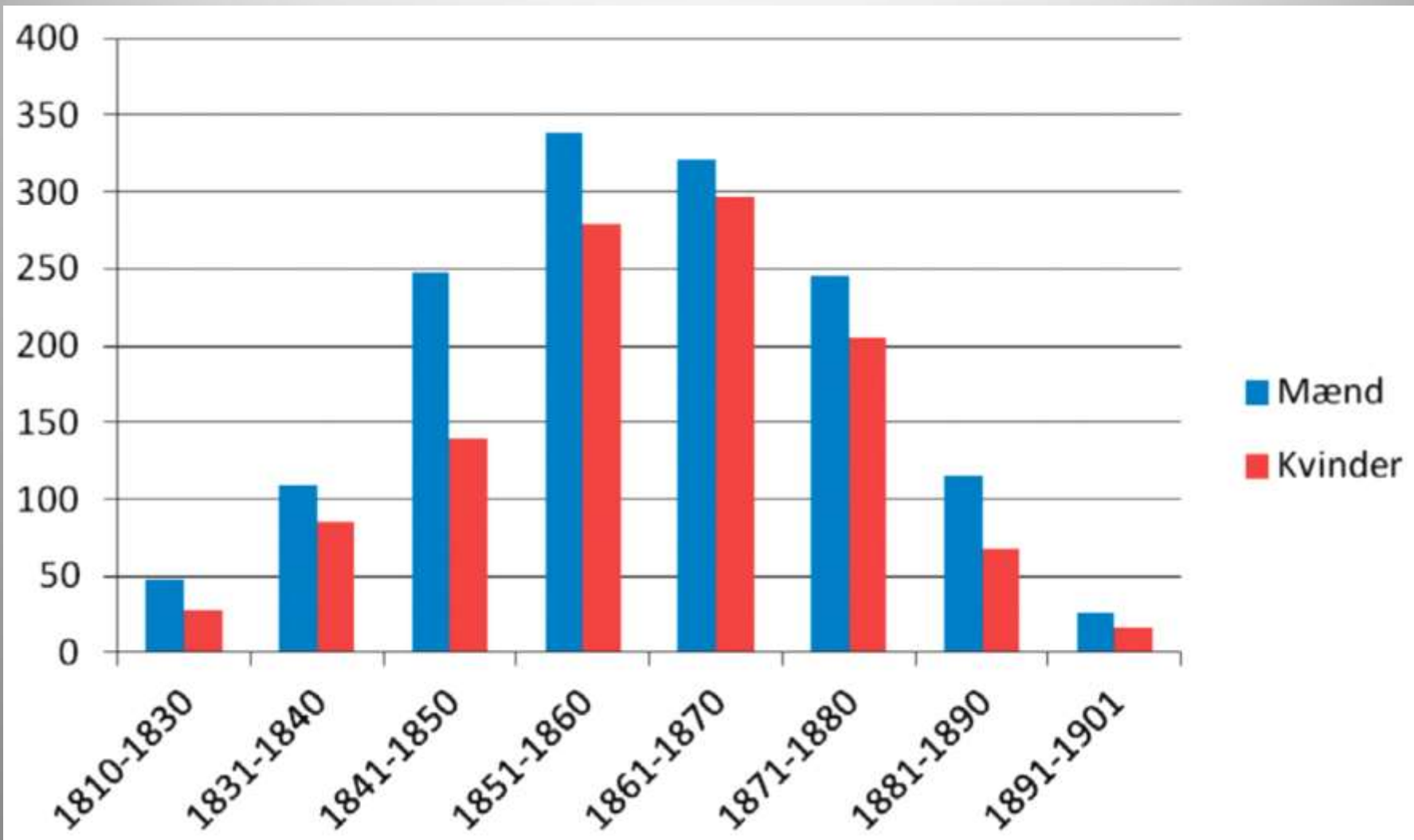
PAUSE

Hvornår kom de
og
hvor slog de sig ned
på Bornholm

— Svensk indvandring til Bornholm - - - Heraf fra Skåne

Fødselsår for svenskfødte på Bornholm 1. februar 1901

SVENSKFØDTE PÅ BORNHOLM. ANTAL OG PROCENT AF SAMLET BEFOLKNING PÅ
KØBSTÆDER, SOGNE OG HERREDER 1850-1920

	1850		1860		1870		1880		1890		1901		1921	
	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%
Rønne	51	1,1	111	2,0	139	2,5	395	6,1	792	9,6	843	9,1	616	5,8
Knudsker	6	1,2	19	3,4	47	7,8	80	12,1	157	21,6	100	13,0	62	6,5
Nyker	38	3,9	56	5,4	78	7,2	105	10,3	107	10,5	91	8,3	57	4,7
Vestermari	10	0,6	11	0,7	40	2,1	148	7,3	173	8,2	107	5,4	51	2,4
Nylars	6	0,8	11	1,5	35	4,5	98	10,7	104	11,1	79	8,7	37	3,5
VESTER H	111	1,4	208	2,2	339	3,4	826	7,4	1.333	10,2	1.220	8,7	823	5,1
Hasle	28	3,3	20	2,3	72	7,8	105	9,7	132	10,4	93	7,3	69	4,8
Allinge- Sanv	2	0,2	17	1,9	30	2,9	197	13,8	275	15,0	416	15,4	139	7,2
Rutsker	6	0,6	19	1,5	27	2,1	36	2,7	66	5,1	69	5,4	37	2,5
Olsker	0	0,0	4	0,5	25	2,6	67	5,8	71	5,8	69	5,6	76	5,4
Rø	1	0,2	1	0,2	6	0,9	25	3,4	36	4,7	16	2,3	15	1,9
Klemenske	20	1,1	20	1,1	49	2,4	177	8,1	278	12,5	153	6,9	135	5,4
NØRRE H	57	0,9	81	1,3	209	3,1	607	7,7	858	9,9	816	8,9	471	4,9

SVENSKFØDTE PÅ BORNHOLM. ANTAL OG PROCENT AF SAMLET BEFOLKNING PÅ KØBSTÆDER,
SOGNE OG HERREDER 1850-1920

	1850	1860	1870	1880	1890	1901	1921
Gudhjem	1 0,2	5 0,7	7 1,2	12 2,2	24 3,8	24 3,2	16 1,9
Svaneke	4 0,4	10 0,9	15 1,3	38 3,0	50 3,8	44 3,4	33 2,5
Østerlars	0 0,0	0 0,0	41 2,8	98 6,6	104 7,1	61 4,0	48 2,9
Østermarie	2 0,1	8 0,4	25 1,2	94 4,1	134 5,4	85 3,6	56 2,0
Ibsker	1 0,1	9 0,6	17 1,1	28 1,7	45 2,7	26 1,6	14 0,8
Christiansø	0 0,0	0 0,0	2 1,3	0 0,0	2 0,7	1 0,5	0 0,0
ØSTER H	<u>8</u> 0,1	<u>32</u> 0,5	<u>107</u> 1,5	<u>270</u> 3,6	<u>359</u> 4,7	<u>241</u> 2,7	<u>167</u> 2,0
Nexø	4 0,3	11 0,7	21 1,3	77 3,9	62 2,7	69 2,7	64 2,3
Åkirkeby	1 0,2	7 1,1	12 1,7	16 1,9	40 4,1	27 2,3	26 1,7
Åker	10 0,5	12 0,6	68 3,6	118 4,8	139 6,0	110 4,6	68 2,5
Bodilsker	5 0,5	4 0,4	17 1,5	41 3,2	42 3,3	43 3,6	17 1,2
Povlsker	0 0,0	0 0,0	8 0,7	14 1,3	33 2,9	17 1,6	11 0,9
Pedersker	2 0,2	5 0,5	44 4,0	52 4,6	50 4,8	33 3,2	14 1,2
SØNDER H	<u>22</u> 0,3	<u>39</u> 0,5	<u>170</u> 2,3	<u>312</u> 3,5	<u>366</u> 4,0	<u>302</u> 3,2	<u>200</u> 1,9
I ALT	198 0,7	360 1,2	826 2,3	2.016 5,7	2.916 7,5	2.579 6,3	1.661 3,7

2.915 svenskfødte på Bornholm i 1890

Nørre Herred

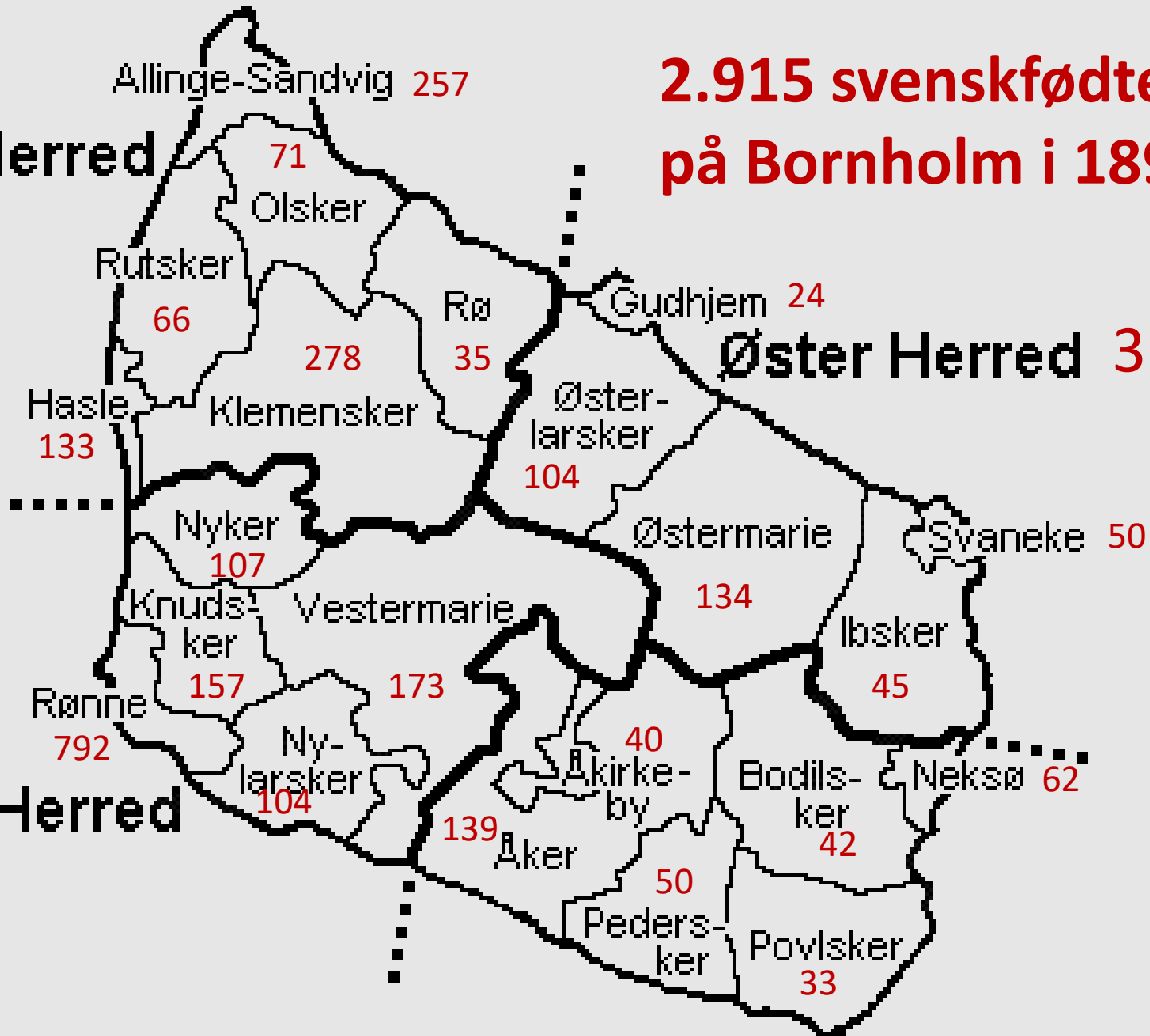
857

Øster Herred 359

Vester Herred

1.333

Sønder Herred 366

2.916 svenskfødte på Bornholm i 1890, eller 7,5 % af en samlet befolkning på 38.761. Her fordelt på herreder og sogne i procent af befolkningen

Nørre Herred

9,9 %

Alinge-Sandvig 15 %

6 %

Olsker

Rutsker

5 %

Rø

5 %

Gudhjem 4 %

Øster Herred 4,7 %

Hasle

10 %

13 %

Klemensker

Østerlarsker

7 %

Østermarie

5 %

Svaneke

4 %

Nyker

11 %

Knuds-ker

22 %

Vestermarie

8 %

Ibsker

3 %

Rønne

10 %

Nylarsker

11 %

Akirkeby

4 %

Bodilsker

3 %

Neksø

3 %

Vester Herred

10,2 %

6 %

Aker

5 %

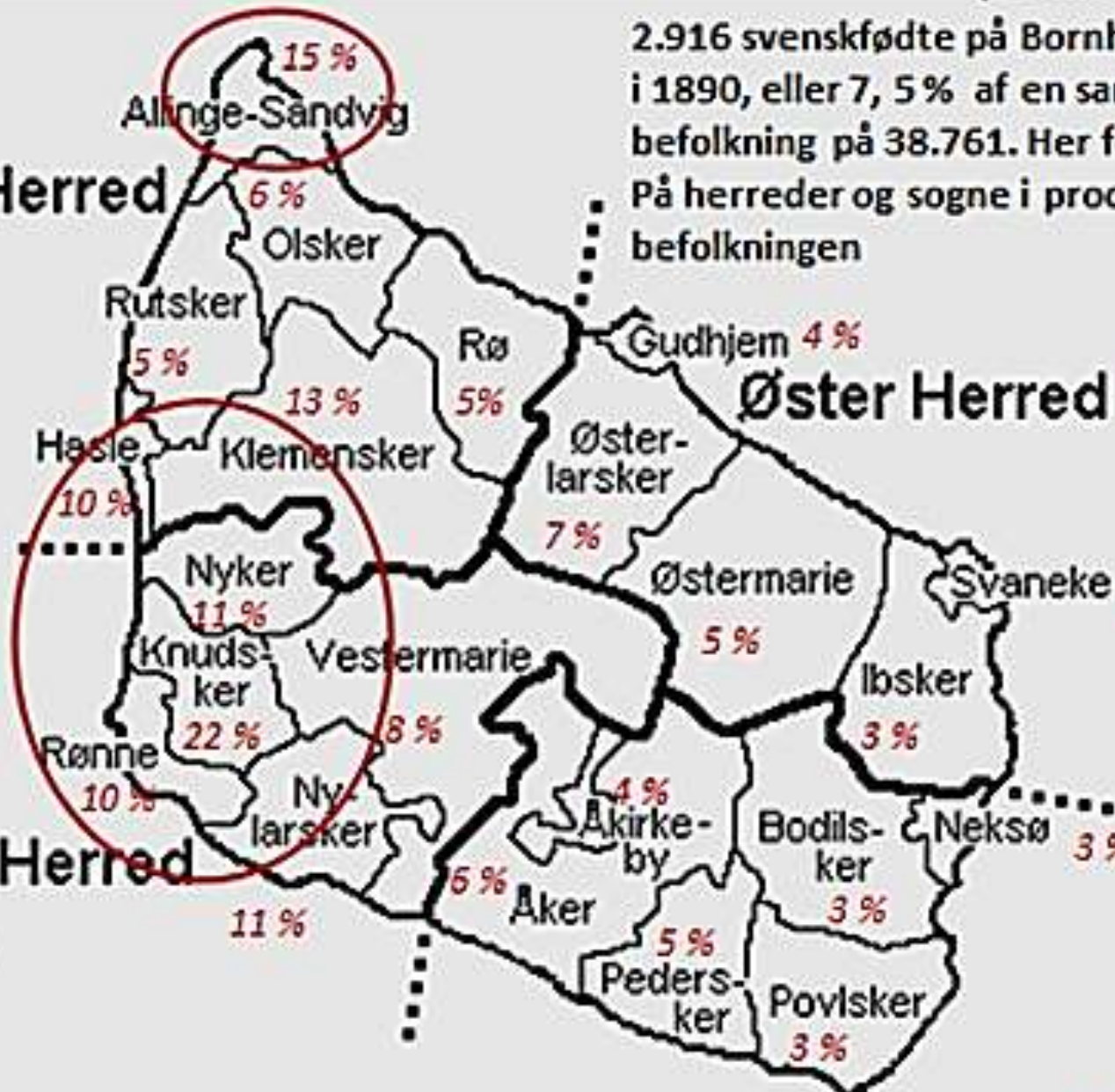
Pedersker

3 %

Povlsker

3 %

Sønder Herred 4,0 %

Ind- og Udvandring

Er Danmark/Bornholm

”Fattigmands Amerika”

for svenske udvandrere?

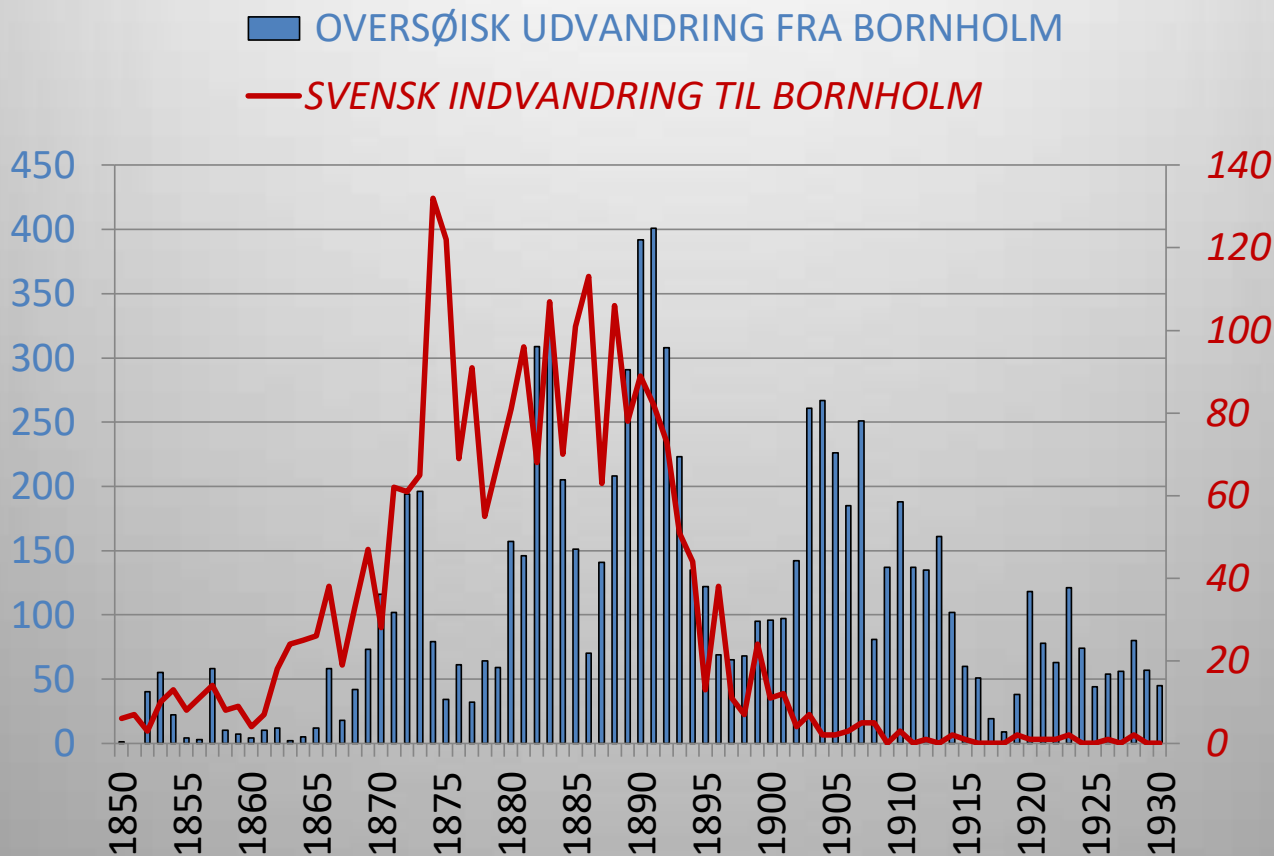
Egentlig ikke noget der tyder på det. I årene 1900-1910 er der 1.984 der køber billet til Amerika – heraf 120 svenskfødte dvs. 0,6 % Mens antallet af svenskfødte udgjorde ca. 7 %

Af disse 120 var de 20 stenhuggere fra Allinge-Sandvig der rejste til Chicago uden familie – i USA kaldt ”Stonecutter”

Eksempelvis Franz Lindqvist (f. Jämjö i Blekinge 1868) fra Allinge til Chicago 1. juli 1903 med ”Oscar II”, fulgt af sønnen

Franz Julius Lindqvist (f. Jämjö i Blekinge 1892) der rejser fra Allinge 8. april 1909 med ”United States” til Faderen i Chicago 249 Fullerton Avenue

Læge J. Carlsen, Hasle 1886: – den store mangel på arbejdskraft på Bornholm der skyldes den voldsomme udvandring til Amerika har tiltrukket en stadig større strøm af svenske indvandrere,

KØN OG ALDER: 1845-1890

Indfødte bornholmere: 45 % mænd; 55 % kvinder. 28 % -20 til 39 år

Svenske indvandrere: 60 % mænd; 40 % kvinder. 50 % - 20 til 39 år

Bornholmske udvand: 66 % mænd; 34 % kvinder. 62 % - 20 til 39 år.

August Thornberg . Født Vanstad (Sjöbo kommun) 1865 – død Chicago 1926.

August Thornberg	H 1865	af	Takkabik	Sweniz	1878	Sweniz	Lusfader	Jordarbejdsmand	1917	Nabokkegnave
Anna Thornberg	K 1860	af	Do	Do	1875	Do	Husmand			Varket
Johanne	K 1871		.	Do	.		Barn			
Johann	H 1872		.	Do	.		Do			
Armanda Thornberg	K 1875		.	Do	.		Do			
Fda	K 1877		.	Do	.		Do			
Olga	K 1900		.	Do	.		Do			

Folketælling Rønne, 1. februar 1901, Almegade 22

New York Times 16. juli 1904

THREE NORGE SURVIVORS HERE

Rowed Six Days in a Boat—Held a
Ellis Island.

Three survivors from the steamship Norge, which went down in the North Sea on June 28, arrived here on Saturday on the Celtic, and yesterday were sent to Ellis Island, to be detained until friends guarantee their maintenance until they can secure work. They are Carl Johnsen, bound for Chicago; August Tornberg, going to Clinton, Iowa, and Wilhelm Poulsen, going to Perth Amboy. All of them were saved.

Illustreret Tidende. Norges forlis 28. 6.1904

Erhvervsfordeling:

Af 3.642 der døde og blev begravede på Bornholm, blev 1.065 kun betegnet som hustruer, enker, enkemænd, 226 som sønner og døtre, 52 fattiglemmer samt 81 der døde uden at have bosat sig på øen – størstedelen ofre for 17 skibsforslis.

De resterende 2.218 fordelt efter erhverv ved dødsfald ("forhenværende" eller "pensioneret" tælles med – dette giver

40 % er beskæftiget i landbruget

2 % i fiskeriet

58 % er beskæftiget i byerhverv, heraf

27 % arbejdsmænd

14 % håndværkere

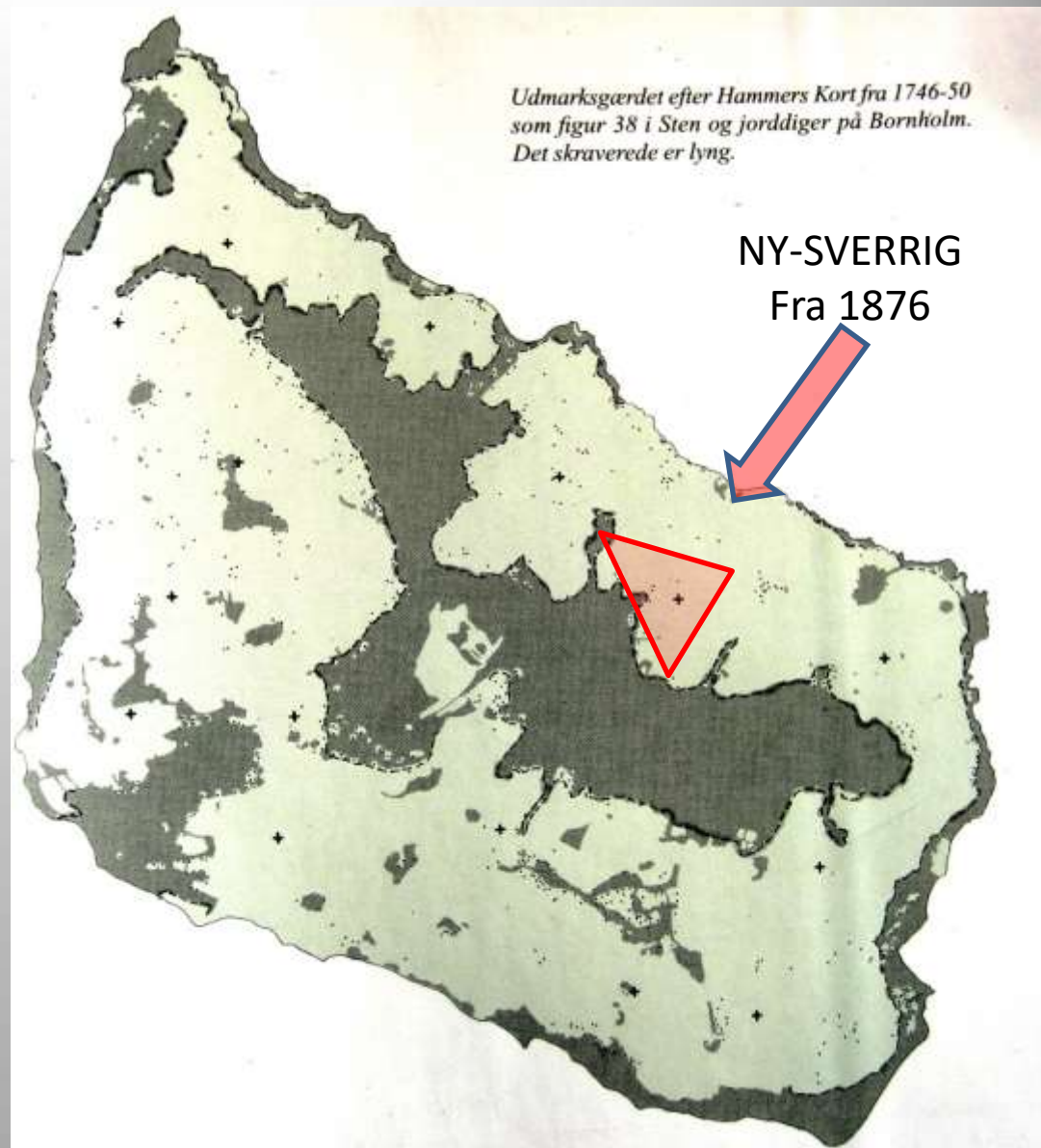
15 % stenhuggere

Landbrugere

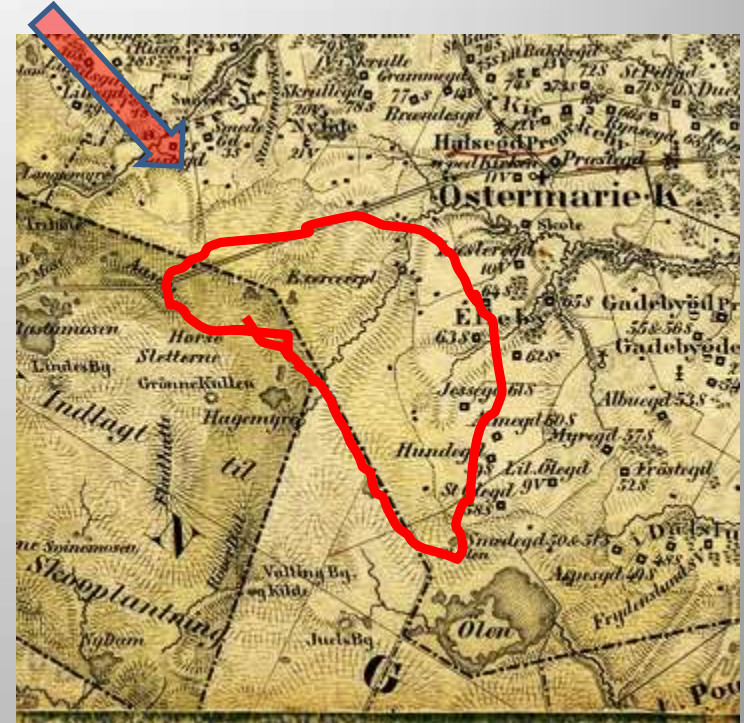
- 917 svenskfødte arbejdede ved deres død på Bornholm i landbruget:
- 308 tjenestepiger
- 260 tjenestekarle
- 330 var blevet selvejere (husmænd og småbrugere)
- 19 havde giftet sig en gård til.
- (som eksempelvis Henrik Jönsson (1862-1921) fra Stiby, forældrene blev fra 1872 daglejere på Lensbjerregård i Østerlars, selv blev han gårdejer efter at have giftet sig med datteren).

*”Hvad er det da for Folk,
som have sat Bo her? Det
er vore Rydningsfolk, også
Danmark har dem. Men
indfødte Danske er det ikke
- eller de færreste af dem.
De fleste er Svenske.
Derfor har denne gamle
Lyng, som nu ryddes fået
Navn Ny-Sverrig”*

Fridtjof Bon: ”Ny-Sverrig” i
novellesamlingen ”Hjemstavnsbilleder
fra Bornholm”, s.136 (1892). Bon (1866-
1929)

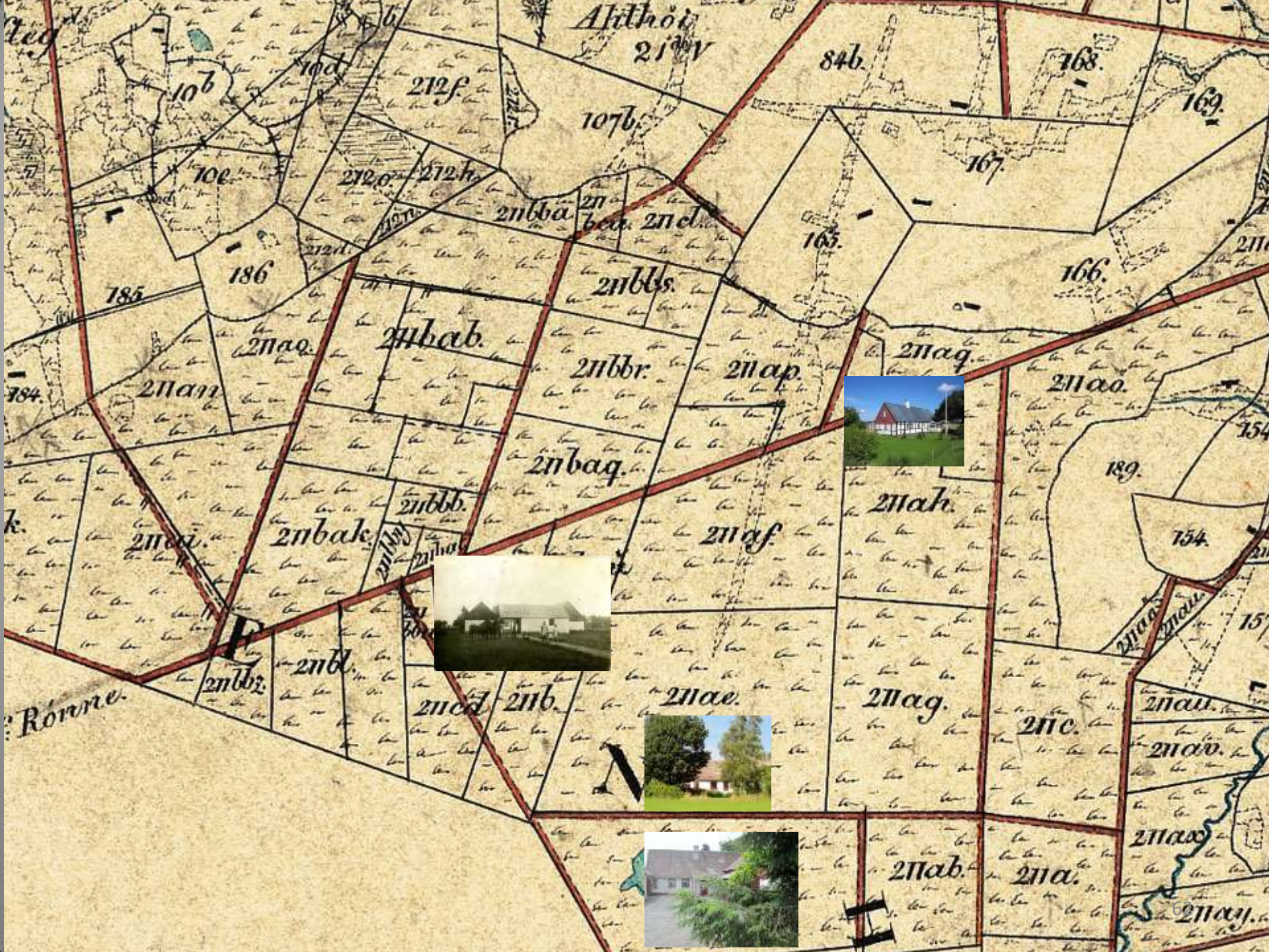

Ny Sverrig, Dyndevej 5

Anders Olsson Ekvalls hus i Ny Sverrig,
Dyndevej 5, Østermarie.
Født Smedstorp, Tomelilla, 1849, til
Bornholm 1878, død 1941.
Som murer byggede han sit eget og
øvrige huse i området

Alithövd
211ay

107b

107d

212f

107b

84b

168

169

10e

212g

212h

167

186

212i

212j

212k

165

166

211l

785

211m

211n

211o

211p

211q

211r

784

211s

211t

211u

211v

154

211w

189

154

k

211x

211y

211z

211aa

211ab

151

211ac

211ad

211ae

211af

211ag

211ah

211ai

211aj

211ak

211al

211am

211an

211ao

211ap

Rönne

211aq

211ar

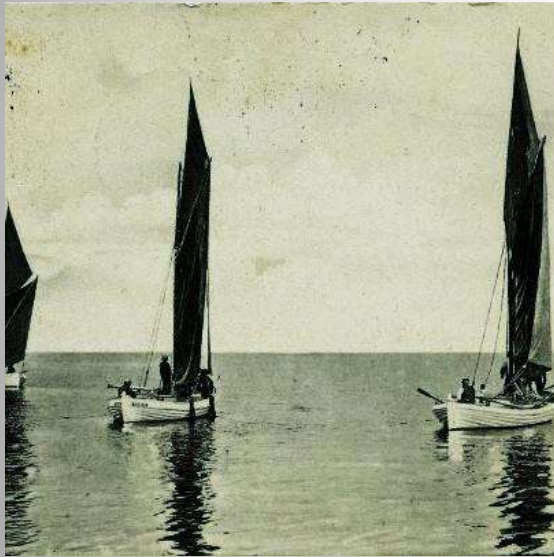
211as

211at

211au

211av

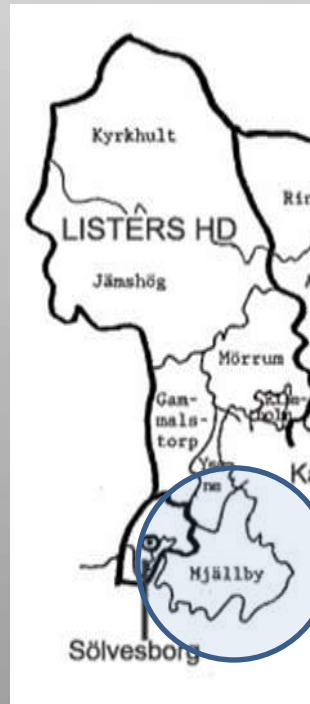
Mjälby,
Listerland-
det
Blekinge

* * *

Ulovligt Fiskeri paa dansk Territoryum. En større svensk Fiskerkutter har i en 8 Dages Tid ligget i Stamperebugten og fisset Torst. I Gaar Formiddag gik 2 Fiskerbaade fra søndre Baadehavn med 4 a 6 Mand i hver Baad ud for at paatale det ulovlige Fiskeri, men Kutteren var da afsejlet og saa langt tilhøes, at de ikke kunde indhente den, hvorfor Fiskerne kom tilbage med usorrettet Sag. Man anta ger at Kutteren gik til København med Fangsten.

* * *

Hvad mente medier og
eksperter om
de fremmede?

Aalborg Stiftstidende 3., 5., 8., og 11. marts 1858

Svenske Tjenestefolk,

Karle, Løn: 1 Aar fra 1ste Mai 50 a 60 Rd.,
1/2 Aar fra 1ste Mai 30 a 35 Rd. ;
Piger, Løn: 1 Aar fra 1ste Mai 28 a 32 Rd.,
1/2 Aar fra 1ste Mai 18 a 22 Rd. ;
Drenge, Løn: 1 Aar fra 1ste Mai 20 a 25 Rd.,
1/2 Aar fra 1ste Mai 15 a 20 Rd.,
kunne, mod Anskaffelsesomkostning 8 Rd. for hver
(frit befordret til Aalborg), forud indbetalt eller depos-
neret hos en Mand her, hos hvem den ved Folkenes
Afgang med Dampskib herfra til Aalborg kan hæves,
paa Bestilling, erholdes saasnart Dampskibsfarten herfra
til Aalborg begynder. Ingen sættes, som ikke har
godt Skudsmaal og anbefalende Udvortes.
Kjøbenhavn i Dvæsthusegade 39.

Dr. Dr. Bjørn.

SVENSKE
TJENESTE-
FOLK

Løn –

ca. det halve
af dansk, men det
dobbelte af svensk

kunne, mod Anskaffel-
sesomkostning 8 Rd.
For hver (frit befordret
til Aalborg)

alle med godt skudsmål
og pæn fremtræden og
udseende

Danske meninger om svenske indvandrere

Ugeskrift for Læger 1886, læge J. Carlsen, Hasle:

den store mangel på arbejdskraft på Bornholm, der skyldes den voldsomme udvandring til Amerika, har tiltrukket en stadig større strøm af svenske indvandrere, der hvad moralitet, intelligens og renlighed angår står langt lavere end bornholmerne og herved har skaffet øen et stort og voksende arbejderproletariat som man ikke tidligere har kendt til

Amtsskolekonsulent O. A. Nielsen, Blade ad Østermarie Udmarks Historie (1942):

Svenskernavnet har aldrig haft nogen god Klang paa Bornholm, men man maa huske, at disse var Folk, der dreves ud af onde Tider fra deres Hjemegn, og hvis Sind maaske derfor hos nogle blev lige saa haardt, som Skindet efterhaanden ogsaa blev det i Kampen med Sten og Lyng. Nybyggerlivet var saa sandt ikke en Leg for sarte Naturer.

Ystads Allehanda 14. maj 1892

Bornholm var i början av våren det förlovade land, dit många arbetare stälde sin kosa. Några danske spekulative agenter hava rest härs och tvärs ikring samt med fagra löften och förespeglingar lockat en hel del arbetare med sig. Flere hava rest från platser, där de haft ett stadigt arbete, för att en kort tid erhålla, som det uppgivits, en hög dagspänning, men ack, huru länge? En och annan torde må hända förtjena mer där än här, men om utgiften för resan fram och åter m. m. beräknas torde behållningen bliva klen för de fleste, särskildt för pigor, vilka dock nu ej så mycket som förr resa dit över, sedan flere missförhållanden blivit i tidningarna framhållna.

Bornholm var først på våren **det forjættede land** hvortil mange arbejdere rejste. **Tvivlsomme danske agenter** var rejst på kryds og tværs og havde med **fagre løfter og fantasier** lokket en stor del arbejdere med sig. Flere var rejst fra pladser, hvor de havde haft fast arbejde, blot for en kort tid at **tjene mere der end her**. Det skønt udgiften til rejsen, særligt for piger, slugte hele merfortjensten. Mange andre misforhold er fremholdt i aviserne og har til en vis grad formindsket stømmen.

Håndværkere

1880 -1901

- De svenskfødte håndværkere var oftest overrepræsenterede i forhold til den del de udgjorde af de bornholmske befolkning – ca. 7 % i 1890
- 103 svenskfødte smede (15 % af smedene på øen)
- 61 svenskfødte skræddere (18 % af skræddere på øen)
- 44 svenskfødte bødkere (44 % af bødkere på øen)
- 33 svenskfødte murere (14 % af murerne på øen)
- 11 svenskfødte urmagere (16 % af urmagerne på øen)
- Derimod var der underrepræsentation af
- 20 svenskfødte skomagere (6 % af skomagere på øen)
- 16 svenskfødte snedkere (3 % af snedkerne på øen) – dem var der imidlertid også for mange af på Bornholm – 544 – der udvandrede i stort tal.

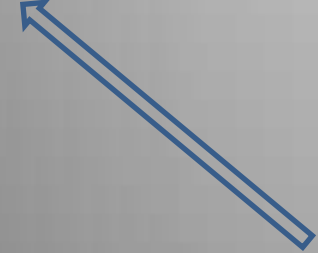

Bødkermester Ejner Lindstrøm ved sit værksted i Rønne 1923. Hans far, bødkermester Ola Olsson Lindström ejede fra 1887 Smedegade 14. Ola var født 21. juli 1859 i Løderup uden for Ystad. Sønnen Ejnar Gotfred Hillebert Lindstrøm blev som vi ser også bødkermester og overtog farens forretning.

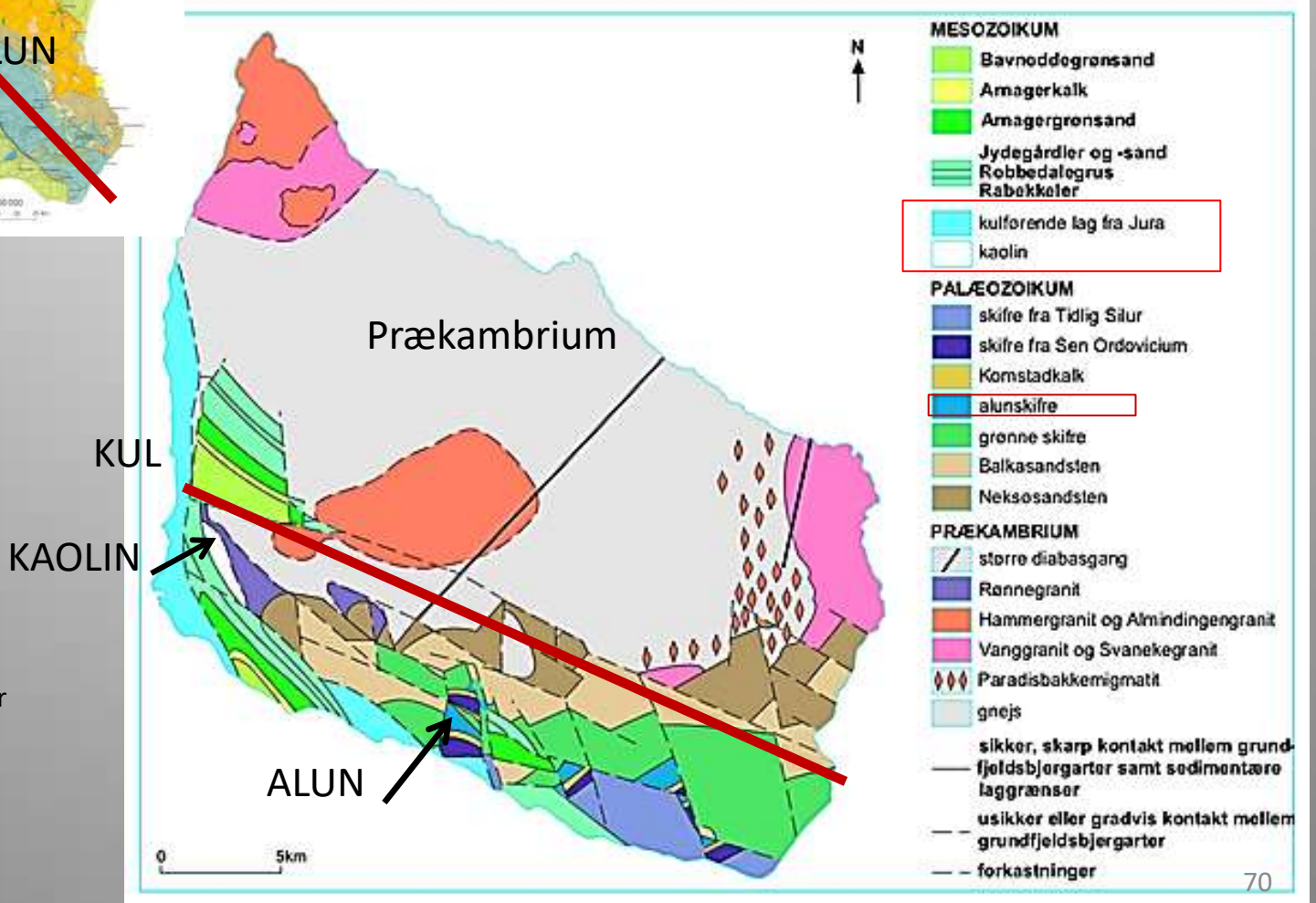

Tornquist-forkastningen
 300 mill. til nu – senest 1
 16.12.2008 og
 16.08.2014

Jura 130 millioner

KAMBRIMUM
 550 millioner

Minearbejdere

Langt de fleste var sæsonarbejdere, særligt fra Sverige, men også fra Tyskland.

Kun 28 døde på øen, heraf 17 dræbt ved dramatiske arbejdsulykker:
begravet i sammenstyrtet mineskakt;
kvalt af kulgas;
styrtet i skakt;
hoved afrevet af hejseværk;
hoved knust ved faldende værktøj;
druknet af indtrængende vand;
mast under skridende kulbunke osv.

BORNHOLM

Åkønsvej for Hasle Klinker og Chamottstenfabrik (Hasle Gipsværkstedet)

HÖGANÄS

Rabækkeværket

Stenhuggere

Stenhuggere på Bornholm 1850-1921.

ÅR	RØNNE		HAMMEREN		RESTEN AF ØEN		I ALT		Alt i Alt
	Danske	Svenske	Danske	Svenske	Danske	Svenske	Danske	Svenske	
1850	43	0	0	0	0	0	43	0	43
1855	55	0	0	0	0	0	55	0	55
1860	58	4	0	0	0	0	58	4	62
1870	41	6	13	8	40	11	94	25	119
1890	64	78	84	121	184	8	332	207	539
1921	127	40	104	50	39	2	270	92	362

Stenhugger Jens Ipsen

Af de 192 svenskfødte stenhuggere der slog sig permanent ned på Bornholm, kom:

41 % fra Skåne

37 % fra Blekinge

13 % fra Småland

6% fra Halland

3 % fra Stockholmsområdet

Blekinge Släktforskarförening

1978 35 år 2013

For Blekinge kan stenhuggerne genfindes i

stenhuggerregistret

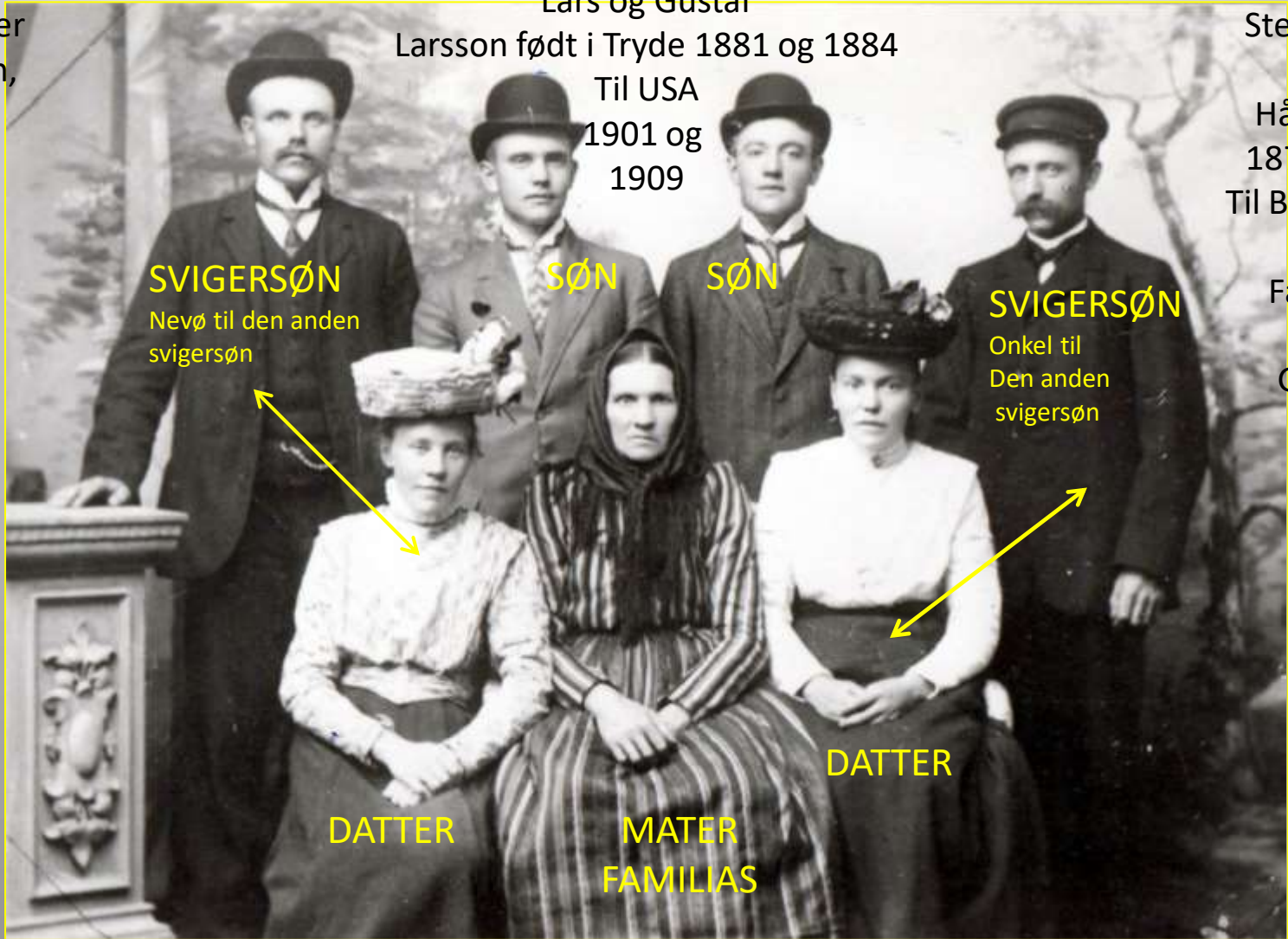
<http://www.blekingesf.se/vara-register/stenhuggarregistret>

Svensk-dansk familie i Rønne o. 1907, foto H. P. Jacobsen (Bornholms Museum)

Svensk mor omgivet af 4 børn – samt på fløjene 2 svigersønner

Stenværksejer
Ernst Nielsen,
Rønne
1885-1934
Far Niels
Håkansson
fra Löderup
1883
Gift Rønne
1907 med
Emma

Lars og Gustaf

Larsson født i Tryde 1881 og 1884

Til USA

1901 og
1909

SVIGERSØN

Nevø til den anden
svigersøn

SØN

SØN

SVIGERSØN

Onkel til
Den anden
svigersøn

DATTER

**MATER
FAMILIAS**

DATTER

Emma Larsson, gift Nielsen
Tryde 1877, Rønne 1968
Til Bornholm 1891

Karna Lassedotter,
gift Larsson
Tranås 1841- Tryde 1914

Ingrid Larsson, gift Håkansson
Vanstad 1874, Rønne 1955
Til Bornholm 1890

Stenhugger
Per
Håkansson
1876-1941,
Til Bornholm
1899
Farbror til
Ernst
Gift 1899
Rønne
med
Ingrid
Larsson

Arbejdsstyrken på Maskinfabrikken i Rønne o. 1900. I midten forrest direktør Herman Blem. De fleste arbejdere og smede er på fabrikken er svenskfødte. Jernbanebyggeriet fra år 1900 gav et vældigt opsving

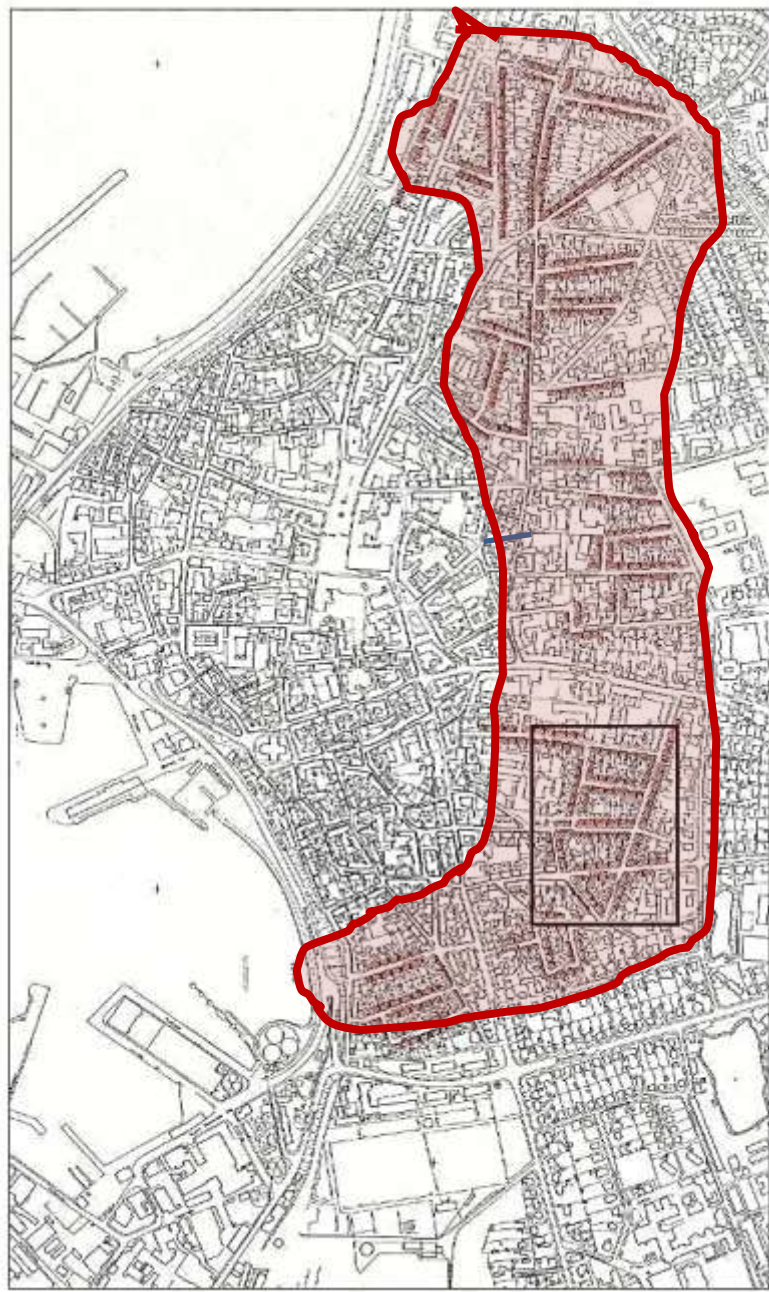
Boliger

SVENSKER-
KVARTERET
I RØNNE
OMKRING 1900

Landemærket

Almegade

2/3 af de svenskfødte boede 1901 i egne huse
Typisk 4 fag/40 m²/ 2.000 kr. udbetaling 200 kr til to familier/ årsløn ca. 1.000 kr.

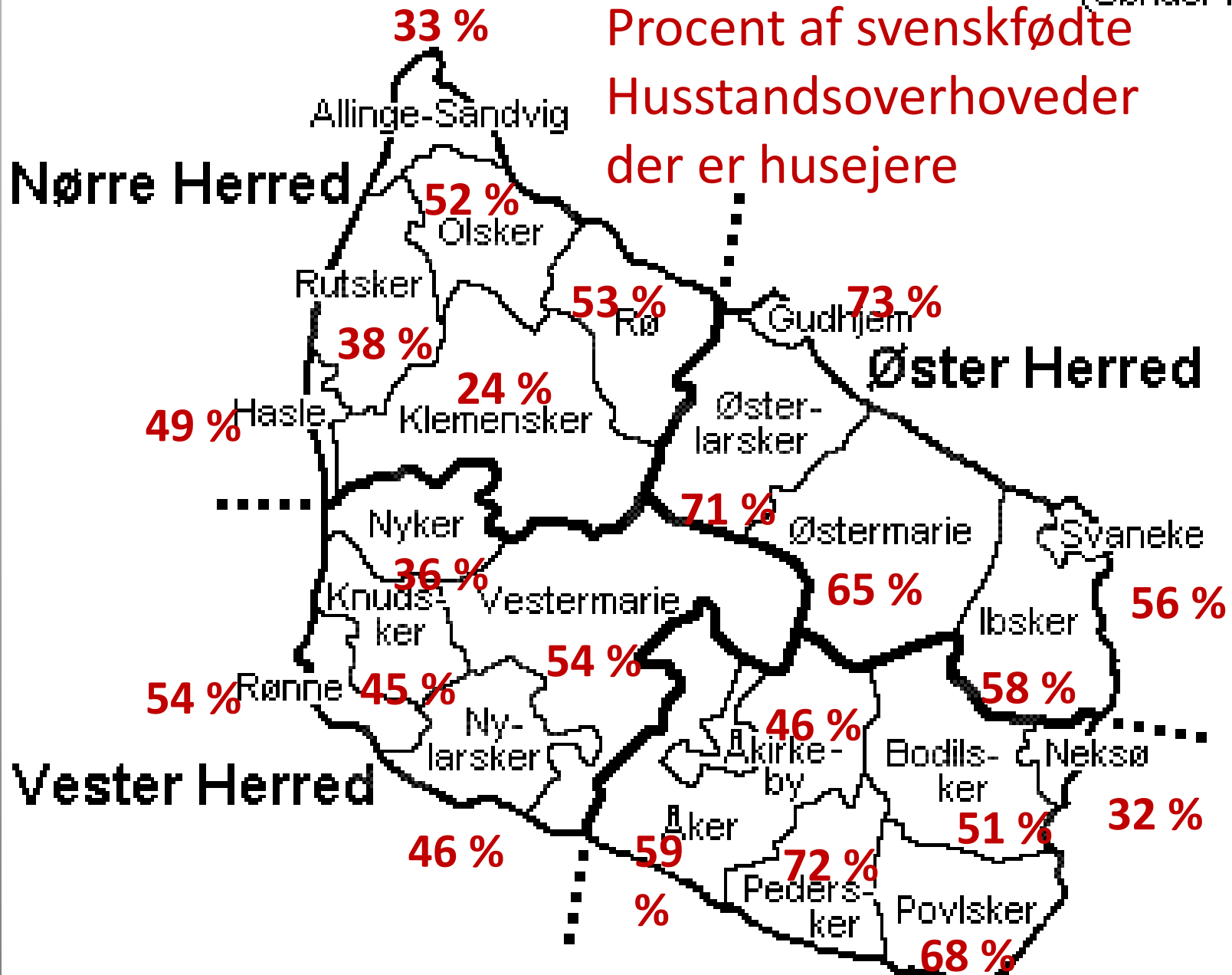

Stengade, Rønne, 1901
Der boede svenske
familier i 14 af husene

Christiansø
(Sønder Herred)

1901

Procent af svenskfødte
Husstandsoverhoveder
der er husejere

Religion pr. 1. februar 1901

Religion	Bornholm i alt		Heraf svenskfødte	
Folkekirken	39.360	96,2 %	2.787	95,6 %
Baptister	974	2,4 %	105	3,6 %
Andre	555*	1,4 %	24**	0,8 %
<i>I alt</i>	<i>40.889</i>		<i>2.916</i>	
Andre i alt	555*	1,4 %	24**	0,8 %
Metodister	140		5	
Katolsk-apostolsk	153		8	
Adventister	10		2	
Andre Protest.	168		3	
Katolikker	16		1	
Mosaisk	2		0	
Mormoner	11		1	
Uden tro	55		4	

FØRSTE STORE INDVANDRINGSBØLGE TIL DANMARK NOGENSINDE – kraftigst på Bornholm

Hurtig og vellykket integration trods uvilje mod de ”fremmede”. Svenske unge mænd giftede sig med unge bornholmske piger, arbejdede sig op og blev accepteret.

De var ”naboer”, havde (næsten) samme sprog og tro. De kunne forstå hinanden bedre end landsmænd vest for Storebælt eller nord om Småland

De blev en vellønnet og veluddannet arbejder- og håndværkerklasse, der blev selve forudsætningen for den industrielle udvikling på Vest-Bornholm i slutningen af 1800-tallet.

”udkantsproblemer” blev udsat. De problemer der ellers allerede fra omkring år 1900 ramte mange dele af Danmark, blev udsat med næsten hundrede år for Bornholms vedkommende.

Henning Bender

Velkomst

Foredrag

Bøger og artikler

Books in English

Links

CV

Kontakt

Mag.art. historie, Kbhvn. Uni.1972
Stadsarkivar i Aalborg 1974-2008
Udvandrerarkivet 1989- 2008
*Retired Cityarchivist, Director of
The Danish Emigration Archives
and Research Director*

Afholder foredrag og skriver artikler og bøger om dansk oversøisk udvandring fra alle danske regioner/lokalområder, svensk indvandring til Danmark, samt foto- og industrihistorie med særligt fokus på 1840-1940 *Gives lectures and writes articles and books on the Danish overseas emigration, Swedish immigration to Denmark, as well as photo and industrial history with a special focus on the period 1840-1940.*

[http://
henningbender.dk](http://henningbender.dk)

hbender@mail.dk

Henning Bender
4041 3664
Kirsebærhaven 3,
Snogebæk.
3730 Nexø